

Osobitná správa

Opatrenia EÚ na boj proti nezákonnému rybolovu

Kontrolné systémy existujú, ale sú oslabené
nerovnomernými kontrolami a sankciami zo
strany členských štátov

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – V
Úvod	01 – 23
Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	04 – 06
Globálna reakcia na nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	07 – 10
Rámec EÚ pre boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu	11 – 20
Zákonnosť nie je zárukou udržateľnosti	21 – 23
Rozsah auditu a auditorský prístup	24 – 26
Pripomienky	27 – 91
Systém kontroly dovozu viedol k zníženiu rizika výskytu nelegálnych rýb na trhu EÚ, ale kontroly členských štátov sú nerovnomerné	28 – 63
Systém osvedčovania úlovkov EÚ viedol k zlepšeniu výsledovateľnosti a posilneniu kontroly dovozu	28 – 34
Výrazné rozdiely v rozsahu a kvalite kontrol členských štátov oslabujú systém	35 – 45
Systém EÚ na osvedčovanie úlovkov je založený na papierových dokumentoch, čo znižuje efektívnosť a zvyšuje riziko podvodov	46 – 49
Systém udeľovania kariet EÚ sa ukázal ako užitočný, ale často sa dotýka krajín, ktoré len minimálne obchodujú s rybami v EÚ, a existujú v ňom medzery	50 – 63
Členské štáty nezákonný rybolov v národných flotilách a v národných vodách aj zistili, ale sankcie nie sú vždy odrádzajúce	64 – 91
Kontroly vnútroštátnych flotíl a vôd v členských štátoch, pri ktorých sa zistil nezákonný rybolov	64 – 69
Komisia zistila významné nedostatky vnútroštátnych kontrolných systémov a začala ich riešiť	70 – 74

Projekty financované EÚ pomohli posilniť kontrolný systém	75 – 83
Sankcie ukladané členskými štátmi sa líšia a nie vždy sú odrádzajúce	84 – 91

Záver a odporúčania	92 – 103
----------------------------	-----------------

Prílohy

Príloha I – Medzinárodné nástroje na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu

Príloha II – Porovnanie systému osvedčovania úlovkov v EÚ s podobnými systémami v USA a Japonsku

Skratky

Slovník pojmov

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

Zhrnutie

I Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov („nezákonný rybolov“) je jednou z najväčších hrozieb pre morské ekosystémy a oslabuje úsilie o udržateľné riadenie rybolovu. EÚ je významným svetovým aktérom v oblasti rybolovu, a to jednak z hľadiska svojej rybárskej flotily (s približne 79 000 plavidlami), ale aj tým, že je najväčším svetovým dovozcom produktov rybolovu (34 % celkového svetového obchodu z hľadiska hodnoty). EÚ sa zaviazala dosiahnuť cieľ udržateľného rozvoja 14.4, ktorým je ukončenie nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu do roku 2020. Tento cieľ nebol splnený, neudržateľný rybolov pretrváva a existuje riziko, že sa na trhu EÚ predávajú produkty pochádzajúce z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu.

II Preskúmali sme rámec EÚ, opatrenia a výdavky zamerané na zabránenie tomu, aby sa na taniere občanov EÚ dostávali produkty nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu. Európsky parlament požiadal Dvor audítorov, aby v rokoch 2018 a 2021 predložil správu o tejto problematike. Touto správou chceme prispieť k politickým diskusiám a právnemu vývoju v oblasti boja proti nezákonnému rybolovu. Audit sa týkal obdobia od roku 2014 do roku 2020. Skúmali sme:

- o účinnosť kontrolných systémov na predchádzanie dovozu produktov nezákonného rybolovu,
- o účinnosť kontrolných systémov členských štátov na kontrolu vnútroštátnych flotíl a vôd.

III Celkovo sme dospeli k záveru, že zavedené kontrolné systémy na boj proti nezákonnému rybolovu sú účinné iba čiastočne; hoci zmierňujú riziko, ich účinnosť znižuje nerovnomerné uplatňovanie kontrol a sankcií členskými štátmi.

IV Toto sú naše hlavné zistenia:

- a) EÚ zaviedla v roku 2008 systém osvedčovania úlovkov s cieľom zaručiť zákonnosť dovážaných produktov rybolovu. Zabezpečenie zákonnosti výrobu však nezaručuje, že výrobok pochádza z udržateľných zdrojov. Zistili sme, že tento systém viedol k zlepšeniu výsledovateľnosti a posilneniu kontroly dovozu. Jeho účinnosť však môžu narušovať rozdiely v rozsahu a kvalite kontrol v členských štátoch. Nedostatočná digitalizácia systému znižuje jeho efektívnosť a zvyšuje riziko podvodov.

- b) Ak sa Komisia a Rada domnievajú, že kontrolné systémy zavedené v krajinách mimo EÚ vyvážajúcich produkty rybolovu do EÚ sú nedostatočné, môžu prijať opatrenia na podporu reforiem. Zistili sme, že tieto opatrenia sa ukázali ako užitočné a vo väčšine príslušných krajín vyvolali pozitívne reformy.
- c) Za správne uplatňovanie systému kontroly rybolovu EÚ zodpovedajú členské štáty. Zistili sme, že vnútroštátne kontroly často odhalili prípady nezákonného rybolovu. V niektorých členských štátoch však Komisia zistila významné nedostatky v systémoch kontroly rybolovu, ktoré vedú k nadmernému rybolovu a nedostatočnému nahlasovaniu úlovkov. Preto podniká kroky na odstránenie týchto nedostatkov.
- d) Európsky námorný a rybársky fond poskytol podporu na monitorovanie, kontrolu a presadzovanie práva s celkovým rozpočtom 580 mil. EUR. Zistili sme, že 23 projektov, ktoré sme kontrolovali v štyroch členských štátoch, bolo v súlade so stanovenými prioritami a pomohlo posilniť kontrolný systém.
- e) Rámec EÚ vyžaduje, aby členské štáty ukladali účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za všetky závažné porušenia pravidiel. Hoci prevažná väčšina zistených závažných porušení viedla k sankciám, tieto sa v jednotlivých členských štátoch v prípade podobných porušení značne líšili. V niektorých členských štátoch neboli sankcie ani primerané hospodárskemu prospechu plynúcemu z predmetného porušenia, ani odrádzajúce.

V Na základe týchto zistení odporúčame Komisii:

- o monitorovať, že členské štáty posilňujú svoje kontrolné systémy na predchádzanie dovozu produktov nezákonného rybolovu, a prijať potrebné opatrenia,
- o zabezpečiť, aby členské štáty uplatňovali proti nezákonnému rybolovu odrádzajúce sankcie.

Úvod

01 EÚ je významným globálnym aktérom v oblasti rybolovu. Má jednu z najväčších svetových rybárskych flotíl s približne 79 000 plavidlami¹ a podľa úlovkov generuje 6 % celosvetovej produkcie rybolovu². Odvetvie rybolovu priamo poskytuje zamestnanie 129 540 rybárom a ročné príjmy v ňom predstavujú 6,3 mld. EUR. Členskými štátmi, ktoré sú na čele trhu z hľadiska objemu, sú Španielsko, Dánsko, Francúzsko a Holandsko³.

02 EÚ spotrebuje oveľa viac produktov rybolovu, ako uloví alebo odchová, pričom až 60 % spotrebovaných produktov dováža, aby uspokojila dopyt. Vďaka tomu je najväčším dovozcom produktov rybolovu na svete (34 % celkového svetového obchodu z hľadiska hodnoty)⁴.

03 V roku 2020 EÚ doviezla produkty rybolovu v hodnote 23 mld. EUR. Na *ilustrácii 1* sú znázornení jej hlavní dodávatelia.

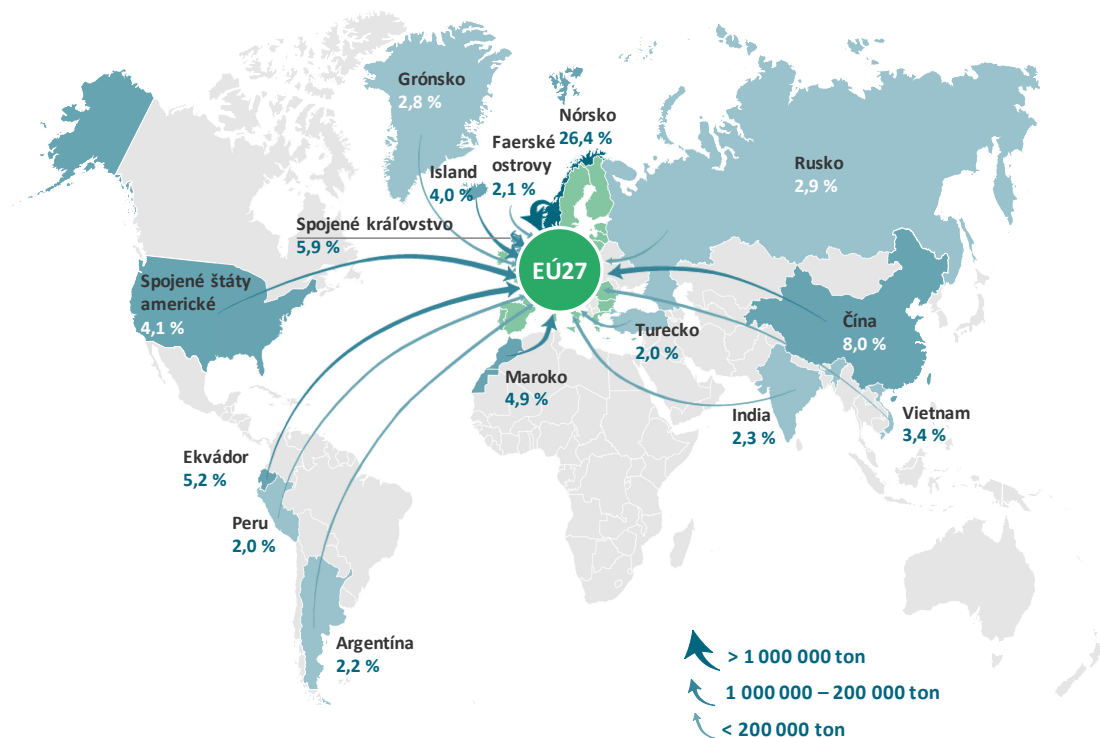
¹ Súhrnná správa z údajov poskytnutých členskými štátmi.

² *Fisheries and aquaculture production*.

³ Eurostat – štatistika rybolovu.

⁴ *The State of the World Fisheries and Aquaculture 2020*.

Ilustrácia 1 – Dovoz produktov rybolovu a akvakultúry: hlavní dodávateľia (percentuálny podiel na celkovom objeme v roku 2020)

Zdroj: EDA na základe údajov Eurostatu.

Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

04 Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov (ďalej len „NNN rybolov“ alebo „nezákonný rybolov“) zahŕňa rôzne rybolovné činnosti⁵, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnymi a regionálnymi opatreniami na ochranu a hospodárenie a nie sú v súlade so zodpovednosťou vlajkového štátu podľa medzinárodného práva. Rybolovné činnosti sa považujú za:

- o **nezákonné**, ak sa vykonávajú bez licencie alebo povolenia, v rozpore s opatreniami na ochranu a hospodárenie alebo v rozpore s vnútroštátnymi právnymi predpismi/medzinárodnými záväzkami,
- o **nenahlásené**, keď sa neoznámia alebo nesprávne oznámia príslušným orgánom,

⁵ Úplné vymedzenie nájdete v [Medzinárodnom akčnom pláne na zabraňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie](#) a v [Dohode FAO o opatreniach prístavných štátov](#).

- o **neregulované**, ak sa vykonávajú v oblastiach bez uplatniteľných opatrení na ochranu a hospodárenie a spôsobom, ktorý nie je v súlade so zodpovednosťou štátu za ochranu živých morských zdrojov, alebo ak rybárske plavidlo nemá štátnu príslušnosť.

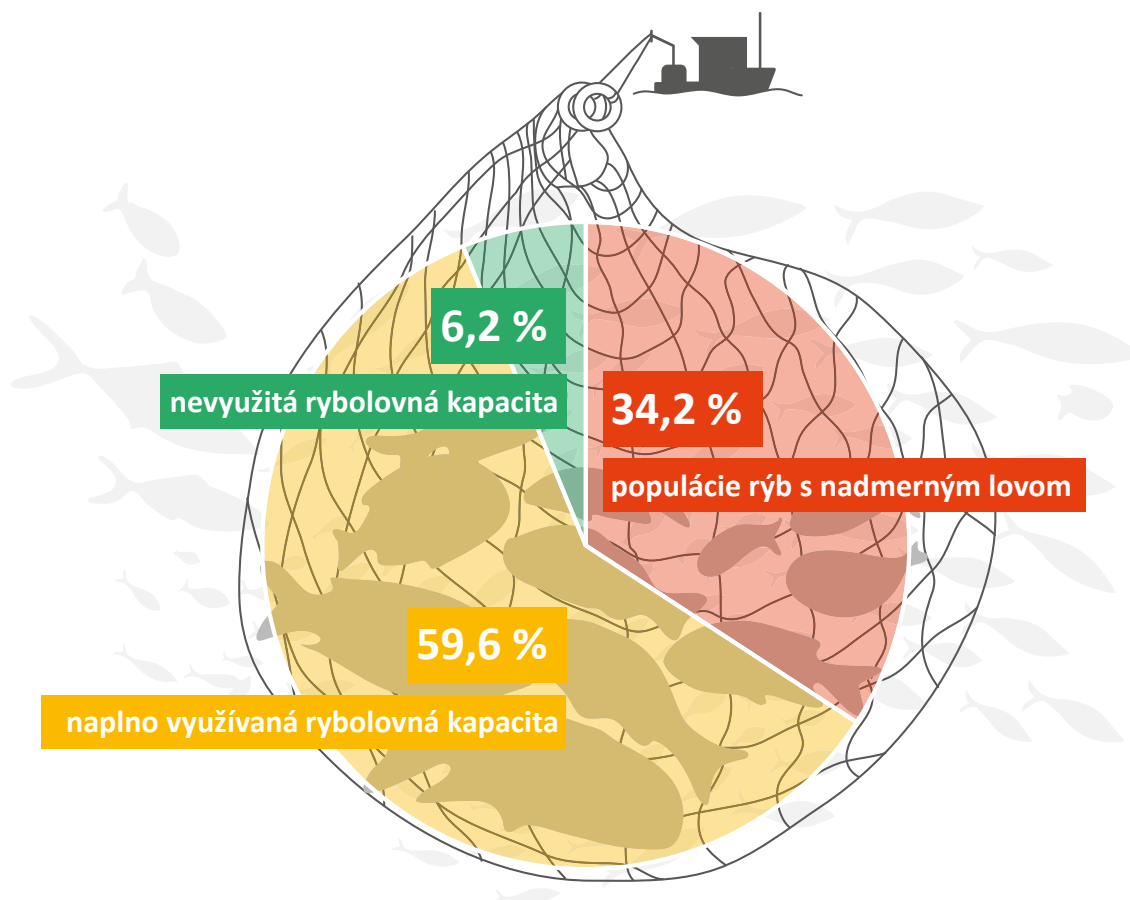
05 Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) odhaduje, že približne 94 % celosvetovej populácie rýb sa využíva naplno alebo nadmerne⁶ (pozri [ilustráciu 2](#)). Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov vyčerpáva populácie rýb, čím predstavuje jednu z najväčších hrozieb pre morské ekosystémy, oslabuje úsilie o udržateľné riadenie rybolovu⁷ a niektoré z ekosystémov privádza na pokraj kolapsu⁸.

⁶ Situácia svetového rybného hospodárstva a akvakultúry v roku 2020.

⁷ Webové sídlo FAO o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove.

⁸ Samit „One Ocean“: EÚ robí ďalšie kroky lídra v ochrane oceánov.

Ilustrácia 2 – Využívanie populácií rýb

Pozn.: Tieto percentá sa vzťahujú na všetky populácie rýb rovnako bez ohľadu na ich biomasu a úlovky.

Zdroj: EDA na základe údajov FAO.

06 Hoci je ťažké určiť presný rozsah nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu, podľa štúdie na túto tému⁹ sa začiatkom roka 2000 celosvetovo odhadoval na 10 až 26 miliónov ton, t. j. 11 až 19 % nahlásených úlovkov v hodnote 10 až 23 mld. USD.

Globálna reakcia na nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

07 Produkty rybolovu sa môžu loviť, prekladať, vykladať, skladovať, spracovávať, prepravovať a predávať vo veľmi zložitých, globalizovaných dodávateľských reťazcoch. Boj proti nezákonnému rybolovu si preto vyžaduje globálnu reakciu všetkých

⁹ *Estimating the Worldwide Extent of Illegal Fishing*, David J. a kol., 2009.

zúčastnených strán vrátane zvrchovaných štátov v postavení vlajkových, pobrežných, prístavných a trhových štátov (pozri [ilustráciu 3](#)).

Ilustrácia 3 – Zodpovednosť vlajkových, pobrežných, prístavných a trhových štátov

Vlajkový štát

Všetky zvrchované štáty môžu udeliť svoju vlajku rybárskemu plavidlu, ak existuje skutočné prepojenie medzi týmto plavidlom a vlajkovým štátom. Vlajkové štáty musia uplatňovať účinnú právomoc a kontrolu nad všetkými plavidlami plaviacimi sa pod ich vlajkou bez ohľadu na to, kde pôsobia.

Pobrežný štát

Pobrežné štáty musia uplatňovať právomoc nad všetkými rybolovnými činnosťami vo svojej výhradnej hospodárskej zóne (VHZ). Pobrežné štáty majú hlavnú zodpovednosť za prijímanie a presadzovanie opatrení na ochranu a hospodárenie vo svojej výhradnej hospodárskej zóne.

Prístavný štát

Prístavné štáty by mali stanoviť podmienky vstupu pre plavidlá plaviace sa pod cudzou vlajkou do ich prístavov a vykonávať inšpekcie, aby sa zabezpečilo, že plavidlá zapojené do nezákonných, nenahlásených a neregulovaných rybolovných činností nebudú môcť vykladať svoje úlovky.

Trhový štát

Trhové štáty by mali zabezpečiť, aby dovážané produkty nepochádzali z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu, a zaistiť transparentnosť uvádzania produktov rybolovu na trh a obchodovania s nimi v súlade s opatreniami na ochranu a riadenie rybolovu.

Zdroj: EDA.

08 OSN a FAO vypracovali a prijali celý rad právne záväzných nástrojov, akčných plánov a dobrovoľných usmernení. Tie poskytujú medzinárodný rámec pre zodpovedný rybolov a boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu. Uvádzajú sa v [prílohe I](#).

09 Kľúčovými zainteresovanými stranami v medzinárodnom riadení rybárstva sú regionálne organizácie pre riadenie rybárstva. Tvoria ich krajiny s rybolovnými záujmami v danej oblasti a sú zodpovedné za spoločné hospodárenie s transzonálnymi a na veľké vzdialenosti migrujúcimi populáciami rýb. Väčšina týchto organizácií je oprávnená stanoviť pre svojich členov záväzné obmedzenia výlovu a rybolovného úsilia, technické opatrenia a kontrolné povinnosti. EÚ je zmluvnou stranou všetkých

hlavných medzinárodných nástrojov a členom 18 regionálnych organizácií pre riadenie rybníctva a orgánov pre rybolov¹⁰.

10 Boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu patrí medzi ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovilo Valné zhromaždenie OSN v roku 2015¹¹. V rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 14 – Život pod vodou je stanovený ambiciózny čiastkový cieľ pre udržateľný rybolov (14.4): „Do roku 2020 zaviesť účinnú reguláciu lovu a ukončiť nadmerný rybolov, nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov a ničivé rybolovné postupy (...)“ EÚ sa zaviazala dosiahnuť tento cieľ a ukončiť nezákonný rybolov do roku 2020¹². Tento cieľ nebol splnený¹³, neudržateľný rybolov pretrváva¹⁴ a stále existuje riziko, že sa na trhu EÚ predávajú produkty pochádzajúce z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu (ďalej len „produkty nezákonného rybolovu“).

Rámec EÚ pre boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu

11 Rybárska politika patrí do výlučnej právomoci EÚ, čo znamená, že len EÚ môže prijímať právne predpisy a záväzné akty týkajúce sa ochrany morských biologických zdrojov v rámci spoločnej rybárskej politiky. V tejto politike sa stanovujú pravidlá riadenia európskej rybárskej flotily a ochrany rybolovných zdrojov. V pravidlách EÚ sa napríklad stanovujú kvóty a minimálne veľkosti rýb pre určité druhy rybolovu. EÚ takisto reguluje rybársky výstroj a môže zakázať rybolov v určitých oblastiach alebo obdobiach.

12 Dôležitou súčasťou rybárskej politiky EÚ je nariadenie o spoločnej organizácii trhu. Stanovujú sa v ňom obchodné normy EÚ pre produkty rybolovu a požiadavky na informácie pre spotrebiteľov (označovanie), aby sa spotrebiteľia mohli pri nákupe rozhodovať na základe informácií. Na etikete musí byť napríklad uvedené obchodné

¹⁰ *Regional Fisheries Management Organisations.*

¹¹ *United Nations Sustainable Development Goals.*

¹² Spoločné oznámenie: Medzinárodná správa oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov.

¹³ *Europe Sustainable Development Report 2021.*

¹⁴ *Status of marine fish and shellfish stocks in European seas.*

označenie, spôsob výroby, oblasť výlovu a rybársky výstroj. Neexistuje žiadna značka EÚ, ktorá by potvrdzovala udržateľnosť produktov rybolovu.

13 V rámci spoločnej rybárskej politiky EÚ prijala tieto hlavné regulačné nástroje a pridela finančné prostriedky na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu.

Regulačný rámec EÚ

14 Hlavnými regulačnými nástrojmi boja proti nezákonnému rybolovu sú [nariadenie o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove](#) (týkajúce sa najmä dovozu) a [nariadenie o kontrole rybárstva](#) (zamerané najmä na dodržiavanie predpisov rybármi v EÚ).

15 [Nariadenie o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove](#) je hlavným nástrojom EÚ na predchádzanie takémuto rybolovu, odrádzanie od neho a jeho elimináciu. Od členských štátov sa vyžaduje, aby prijali opatrenia proti rybárskym plavidlám a štátnym príslušníkom EÚ zapojeným do nezákonných rybolovných činností kdekoľvek na svete. Dva najvýznamnejšie prvky tohto nariadenia sú systém osvedčovania úlovkov a systém udeľovania kariet. Cieľom prvého je zabezpečiť zákonnosť dovozu a druhý slúži na identifikáciu tzv. tretích krajín (krajín mimo EÚ), ktoré nespolupracujú v boji proti nezákonnému rybolovu.

16 [Nariadenie o kontrole rybárstva](#) sa zameriava na činnosti flotíl EÚ a zavádza sa ním celoeurópsky kontrolný systém na zabezpečenie dodržiavania spoločnej rybárskej politiky. Vzťahuje sa na všetky rybolovné činnosti vo vodách EÚ a na všetky činnosti, ktoré vykonávajú plavidlá EÚ niekde inde. Dopĺňa ho [nariadenie o udržateľnom riadení vonkajších rybárskych flotíl](#). Toto nariadenie sa zameriava na kontrolu rybárskych plavidiel tretích krajín pôsobiacich vo vodách EÚ a plavidiel EÚ loviacich inde.

17 [Nariadenie o kontrole](#) obsahuje ustanovenia pre členské štáty a hospodárske subjekty zamerané na predchádzanie nezákonnému rybolovu a boj proti nemu. Patria medzi ne:

- monitorovanie prístupu k vodám a zdrojom,
- kontrola využívania rybolovných možností a rybolovnej kapacity,
- zabezpečenie vhodných opatrení na presadzovanie práva v prípade porušenia predpisov,

- o umožnenie vysledovateľnosti a kontroly produktov rybolovu v celom dodávateľskom reťazci zo siete až na tanier.

18 V apríli 2017 Európska komisia uverejnila hodnotenie nariadenia o kontrole rybárstva¹⁵, pričom dospela k záveru, že návrh nariadenia obsahoval nedostatky, ktoré obmedzili účinnosť kontrolného systému. Komisia vo svojom návrhu na revíziu systému kontroly rybárstva v EÚ z 31. mája 2018 navrhla niekoľko zmien nariadenia o kontrole¹⁶. Do mája 2022 nebol návrh prijatý.

Využívanie finančných prostriedkov EÚ

19 EÚ poskytuje finančné prostriedky na podporu kontroly rybolovu. Z [Európskeho námorného a rybárskeho fondu \(ENRF\)](#) sa financovali námorné a rybárske politiky EÚ na roky 2014 – 2020. V rámci priority Európskej únie č. 3 „Podpora vykonávania spoločnej rybárskej politiky“ sa z fondu podporovali činnosti monitorovania, kontroly a presadzovania práva s celkovým rozpočtom 580 mil. EUR. Jeho nástupnícky fond „Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond“, bude takisto slúžiť na podporu kontrolných opatrení v rokoch 2021 – 2027. Plánuje sa, že najmenej 15 % finančnej podpory EÚ na členský štát v celkovej výške 797 mil. EUR sa prideli na podporu účinnej kontroly a presadzovania práva v oblasti rybolovu spolu so zabezpečením spoľahlivých údajov na rozhodovanie založené na znalostiach. Tieto sumy sú doplnené vnútroštátnym spolufinancovaním.

Úlohy a povinnosti

20 Hlavným orgánom zodpovedným za dohľad nad spoločnou rybárskou politikou je Generálne riaditeľstvo Komisie pre námorné záležitosti (GR MARE). Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (EFCA) podporuje a koordinuje vývoj jednotných metodík riadenia rizík a organizuje odbornú prípravu a koordináciu/spoluprácu medzi vnútroštátnymi kontrolnými a inšpekčnými orgánmi. Členské štáty sú zodpovedné za vykonávanie kľúčových požiadaviek spoločnej rybárskej politiky, ako sú inšpekcie plavidiel, kontrola dovozu a uplatňovanie sankcií.

¹⁵ Správa Komisie o vykonávaní a hodnotení nariadenia (ES) č. 1224/2009.

¹⁶ Návrh nového nariadenia o kontrole (COM(2018) 368 final).

Zákonnosť nie je zárukou udržateľnosti

21 Cieľom uvedeného právneho rámca je zabezpečiť, aby všetky produkty rybolovu predávané v EÚ boli legálne. Spotrebiteľom v EÚ by mal zaručiť, že výrobky, ktoré konzumujú, nepochádzajú z nezákonného, nenahláseného alebo neregulovaného rybolovu. Zabezpečenie zákonnosti výrobku však nezaručuje, že výrobok pochádza z udržateľných zdrojov.

22 V prípade dovážaných produktov je cieľom systému EÚ na osvedčovanie úlovkov zabezpečiť, aby vlajkové štáty osvedčovali zákonnosť všetkých dovážaných produktov rybolovu na základe svojich vlastných systémov kontroly a monitorovania. Rybárske lode musia dodržiavať pravidlá stanovené vlajkovým štátom a prípadne príslušnou regionálnou organizáciou pre riadenie rybárstva alebo pobrežným štátom. Systém samotný nemôže zabezpečiť, aby tieto pravidlá prijaté mimo EÚ boli dostatočne prísne na zaručenie udržateľnosti. Napríklad aj keď pobrežný štát nezavedie pravidlá na obmedzenie nadmerného rybolovu alebo environmentálne škodlivých rybolovných postupov, úlovky z danej oblasti sa považujú za legálne.

23 Podobne, pokiaľ ide o činnosť flotily EÚ, zabezpečenie súladu s pravidlami EÚ ešte neznamená, že samotné pravidlá sú dostatočné na zabezpečenie udržateľnosti populácií rýb a ich biotopov. Európska environmentálna agentúra v roku 2019 oznámila, že „v európskych moriach pokračuje nadmerné využívanie populácií rýb, mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov na komerčné účely.“ V našej osobitnej správe z roku 2020 s názvom Morské prostredie: ochrana EÚ je rozsiahla, ale nejde do hĺbky¹⁷ sme dospeli k záveru, že opatrenia EÚ na ochranu morského prostredia priniesli merateľný pokrok v Atlantiku, ale Stredozemné more naďalej čelí výraznej miere nadmerného lovu.

¹⁷ Osobitná správa č. 26/2020 Morské prostredie: ochrana EÚ je rozsiahla, ale nejde do hĺbky, pozri aj Správu o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roka 2020.

Rozsah auditu a audítorský prístup

24 Preskúmali sme rámec EÚ na zabránenie tomu, aby sa produkty pochádzajúce z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu dostávali na taniere občanov EÚ. Európsky parlament požiadal Dvor audítorov, aby v rokoch 2018 a 2021 predložil správu o tejto problematike. Pozreli sme sa aj na výdavky a opatrenia EÚ v rokoch 2014 až 2020. Túto tému sme si vybrali vzhľadom na vplyv nezákonného rybolovu na udržateľnosť morských zdrojov. Zamerali sme sa na účinnosť:

- kontrolných systémov na predchádzanie dovozu produktov rybolovu pochádzajúcich z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu do EÚ, ako aj na to, či Komisia zamerala svoje opatrenia na riešenie kľúčových rizík a či členské štáty vykonávali účinné kontroly,
- systémov členských štátov na kontrolu vnútroštátnych flotíl a vôd vrátane toho, či sa financovanie EÚ zameralo na významné riziká a či sa dosiahli primerané výsledky.

25 V rámci našej audítorskej práce sme:

- preskúmali správy Komisie a príslušných agentúr a opatrenia týkajúce sa kontroly a presadzovania práva v oblasti rybolovu,
- uskutočnili rozhovory so zástupcami vnútroštátnych orgánov zodpovedných za kontrolu rybolovu v Dánsku, Španielsku, vo Francúzsku a Švédsku, ktoré sme vybrali s ohľadom na veľkosť ich odvetvia rybolovu a obchodných tokov s tretími krajinami, výšku finančných prostriedkov EÚ, ktoré dostávajú, na kontrolu, a s ohľadom na geografickú rovnováhu,
- navštívili švédske orgány zodpovedné za kontrolu rybolovu a sledovali prácu švédskeho strediska pre monitorovanie rybolovu, inšpekciu na rybom trhu a inšpekciu plavidiel v prístave. Z dôvodu cestovných obmedzení v súvislosti s pandemiou COVID-19 sme mohli v čase určenom na našu audítorskú prácu fyzicky navštíviť iba Švédsko.
- porovnali rozsah pôsobnosti a hlavné črty systému EÚ na osvedčovanie úlovkov s podobnými systémami v USA a Japonsku,
- preskúmali 23 projektov financovaných EÚ v oblasti kontroly rybolovu v hodnote 26,9 mil. EUR, ktoré sa realizovali počas programového obdobia 2014 – 2020,

tieto projekty vybrali tak, aby zahŕňali širokú škálu výdavkov a investícií, ako sú hliadkovacie plavidlá, inovatívne technológie a prevádzkové náklady.

26 Touto správou chceme prispieť k politickým diskusiám a právnemu vývoju v oblasti boja proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu.

Pripomienky

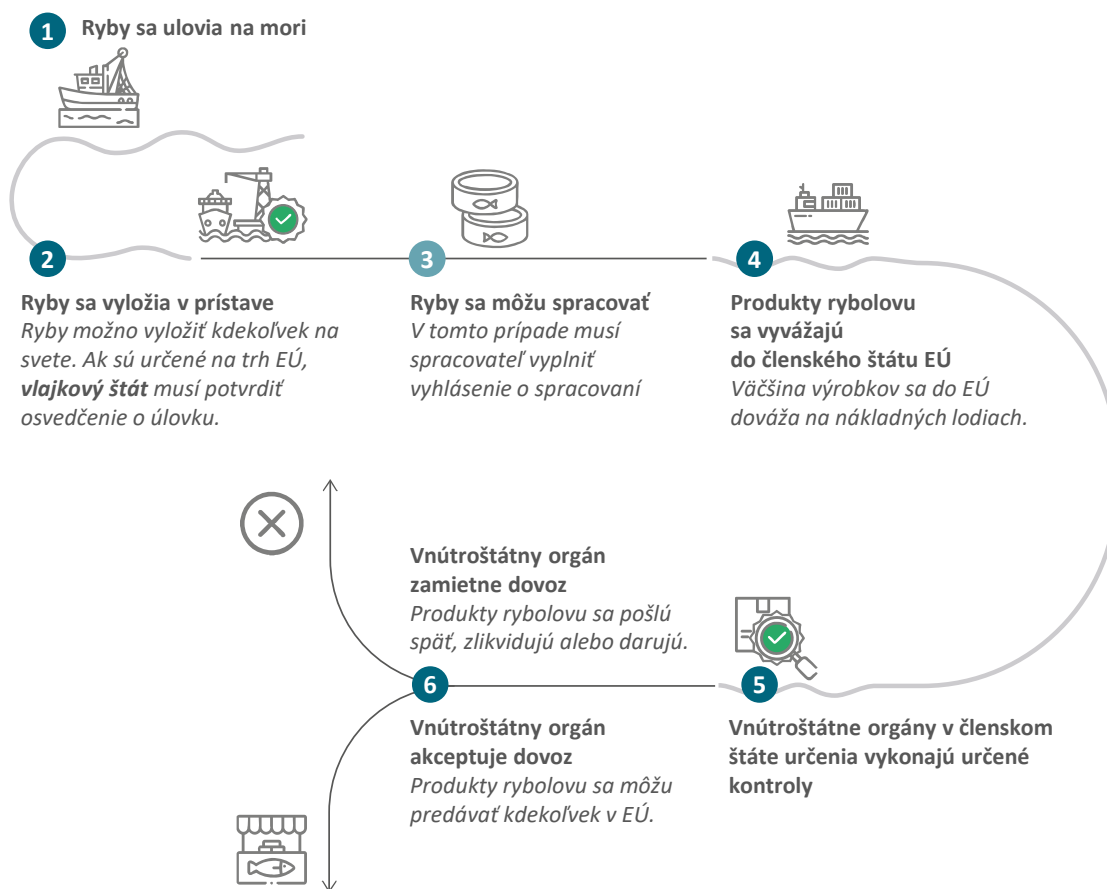
27 Pripomienky sú rozdelené do dvoch hlavných častí. Prvá sa týka systému kontroly dovozu produktov rybolovu a druhá kontrolných systémov členských štátov na kontrolu vnútroštátnych flotíl a vôd.

Systém kontroly dovozu viedol k zníženiu rizika výskytu nelegálnych rýb na trhu EÚ, ale kontroly členských štátov sú nerovnomerné

Systém osvedčovania úlovkov EÚ viedol k zlepšeniu výsledovateľnosti a posilneniu kontroly dovozu

28 EÚ prijala v roku 2008 nariadenie o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove, ktorým sa vytvoril inovatívny systém EÚ na osvedčovanie úlovkov. Podrobnosti o tomto systéme pozri na [ilustrácii 4](#).

Ilustrácia 4 – Systém osvedčovania úlovkov

Zdroj: EDA.

29 Zistili sme, že tento systém vyplnil dôležitú medzeru v oblasti kontroly, keďže pred nadobudnutím jeho účinnosti sa nekontrolovala zákonnosť dovážaných produktov rybolovu s výnimkou niektorých pravidiel pre jednotlivé regióny, ktoré zahŕňali systém dokumentácie úlovkov. Podľa tohto systému musí byť ku všetkým produktom morského rybolovu vyvážaným do EÚ priložené osvedčenie o úlovku potvrdené vlajkovým štátom rybárskeho plavidla. Osvedčenie umožňuje vysledovateľnosť produktov rybolovu v celom dodávateľskom reťazci až po vstup do EÚ. Vlajkový štát je zodpovedný za osvedčenie, že produkty rybolovu nepochádzajú z nezákonných, nenahlásených a neregulovaných rybolovných činností, a za overenie ich súladu s platnými pravidlami ochrany a hospodárenia.

30 Vykonali sme referenčné porovnanie s cieľom porovnať systém osvedčovania úlovkov EÚ s podobnými systémami v USA a Japonsku. Ide o druhého a tretieho

najväčšieho dovozcu na svete¹⁸. Tieto systémy sme porovnali z hľadiska pokrytia druhov, požiadaviek na informácie a kontrolných mechanizmov.

31 V USA sa v rámci programu monitorovania dovozu morských plodov (*Seafood Import Monitoring Program*)¹⁹ zaviedli postupy udeľovania povolení, podávania správ a vedenia záznamov o dovoze produktov rybolovu, ktoré boli identifikované ako ohrozené nezákonným, nenahláseným a neregulovaným rybolovom alebo podvodmi. Týka sa to 13 druhov morských plodov a takmer polovice všetkého dovozu morských plodov do USA²⁰.

32 Japonsko v súčasnosti nemá vnútroštátny systém dokumentácie úlovkov týkajúci sa dovážaných produktov rybolovu, hoci tento systém sa pripravuje v rámci nového zákona o boji proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu. Namiesto toho sa spolieha na systémy regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva²¹, ktorých zmluvnými stranami sú aj EÚ a USA. EÚ uznáva tieto systémy dokumentácie úlovkov týkajúce sa produktov z morských živočíchov, ktoré vstupujú na jej trh²².

33 Zistili sme, že systém osvedčovania úlovkov EÚ je najkomplexnejší z hľadiska rozsahu, požadovaných informácií a procesov potvrdzovania a kontroly.

- o **Systém EÚ má najkomplexnejšie pokrytie: takmer všetky produkty rybolovu musia byť výsledovateľné a osvedčené.** Na rozdiel od iných systémov sa systém EÚ vzťahuje na všetky spracované i nespracované voľne žijúce morské ryby dovážané z tretích krajín na trh EÚ.
- o **V systémoch EÚ a USA sa kladú široké požiadavky na informácie, ktoré umožňujú podrobnú výsledovateľnosť.** V rámci týchto systémov sa v mnohých prípadoch zhromažďujú podrobnejšie informácie ako v rámci systémov zriadených regionálnymi organizáciami pre riadenie rybárstva.

¹⁸ *National Fisheries Marine Service, Current fisheries statistics No 2019, Japan FY2019 Trends in Fisheries FY2020 Fisheries Policy.*

¹⁹ Magnuson-Stevensov zákon o ochrane a riadení rybolovu; Program monitorovania dovozu morských plodov.

²⁰ SIMP: Správa pre Kongresu – Úsilie o zabránenie NNN rybolovu morských živočíchov.

²¹ CCSBT, ICCAT a CCAMLR.

²² Nariadenie Komisie (ES) č. 1010/2009.

- o **Systém EÚ zahŕňa najkomplexnejší systém potvrdzovania a kontroly.** V EÚ musí byť ku každej zásielke priložené osvedčenie potvrdené vlajkovým štátom a orgány členských štátov musia vykonávať kontroly a overovanie na základe rizika.

34 V *prílohe II* uvádzame ďalšie podrobnosti o našom referenčnom porovnávaní (systém osvedčovania úlovkov v EÚ a podobné systémy v USA a Japonsku).

Výrazné rozdiely v rozsahu a kvalite kontrol členských štátov oslabujú systém

35 Členské štáty musia každé dva roky predložiť Komisii správu o uplatňovaní *nariadenia o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove*. Najnovšie dostupné údaje sú z roku 2019 (vrátane údajov za Spojené kráľovstvo), keď správu predložil každý členský štát okrem Luxemburska. Európska agentúra pre kontrolu rybárstva vypracovala analýzu správ členských štátov, ktorá poskytuje prehľad o vykonávaní nariadenia členskými štátmi.

36 Podľa tejto analýzy vyložilo v roku 2019 svoje úlovky priamo v niektorom prístave EÚ približne 2 000 zahraničných plavidiel, najmä z Nórska, Venezuely a Faerských ostrovov. Od prístavných štátov EÚ sa vyžadovalo, aby kontrolovali aspoň 5 % vyložených úlovkov, a priemerná miera kontroly v celej EÚ bola približne 20 %, hoci Poľsko a Dánsko nesplnili požiadavku 5 %. Prístavné inšpekcie pomohli odhaliť porušenia v 11 % prípadov, väčšinou v súvislosti s ohlasovacími povinnosťami.

37 Väčšina dovážaných produktov rybolovu sa v prístavoch EÚ nevykladá priamo z rybárskych plavidiel. Namiesto toho sa výrobky vykladajú na iných miestach sveta a do EÚ sa prepravujú na nákladných lodiach. V *nariadení o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove* sa vyžaduje, aby sa kontroly vykonávali v členskom štáte určenia, a nie na mieste vstupu do EÚ. Po prijatí sa výrobky môžu predávať kdekoľvek v EÚ. Kontroly členských štátov musia byť preto dostatočne spoľahlivé, aby sa predišlo tzv. taktizovaniu pri kontrolách, pri ktorom hospodárske subjekty využívajú najslabší článok kontrolného systému. Na toto riziko upozornili štátne inšpekčné organizácie, s ktorými sme viedli rozhovory v dvoch členských štátoch, ako aj štúdia z roku 2018²³.

²³ *The impact of the EU IUU regulation on seafood trade flows.*

38 V roku 2019 dostali orgány členských štátov približne 285 000 osvedčení o úlovkoch a 35 000 vyhlásení o spracovaní z tretích krajín. V [nariadení o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove](#) sa od členských štátov vyžaduje, aby na základe riadenia rizík kontrolovali, či:

- o osvedčenia o úlovku sú vyplnené a potvrdené vlajkovým štátom (správny podpis a pečiatka),
- o vlajkový štát má povolenie na vývoz do EÚ a EÚ ho neoznačila za nespolupracujúci v boji proti nezákonnému rybolovu (tzv. červená karta, pozri bod [50](#)) a či rybárske plavidlo nie je uvedené na zozname plavidiel zapojených do nezákonného rybolovu.
- o v osvedčeniach o úlovku priložených k spracovaným výrobkom sa uvádzajú rovnaké druhy a množstvá ako vo vyhlásení o spracovaní.

39 Členské štáty môžu na základe analýzy rizík vykonávať ďalšie podrobnejšie kontroly (tzv. overovanie). Overenie sa vyžaduje v prípade akýchkoľvek pochybností o pravosti osvedčenia o úlovku alebo o tom, či plavidlo dodržiava platné pravidlá, alebo v prípade akéhokoľvek podozrenia z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu.

40 Rozsah overovania závisí od štátnych inšpekčných organizácií príslušného členského štátu. Môže zahŕňať krížovú kontrolu všetkých dokumentov z hľadiska ich konzistentnosti (napr. osvedčení o úlovkoch, vyhlásení o spracovaní, prepravných dokladov) alebo hľadanie dôkazov z vonkajších zdrojov (platná licencia plavidla, oprávnenie na rybolov v nahlásenej oblasti výlovu, podozrenie na účasť vlastníka/skutočného vlastníka plavidla na nezákonnom rybolove, súlad medzi štruktúrou obchodu a známymi rybolovnými činnosťami atď.) Overenie môže zahŕňať aj fyzickú kontrolu výrobku, napríklad ak existujú pochybnosti o druhu.

41 Členské štáty uviedli, že celkovo vykonali základné, alebo podrobnejšie kontroly približne 64 % prijatých osvedčení o úlovkoch. Päť členských štátov (Nemecko, Litva, Malta, Portugalsko a Švédsko) uviedlo, že vykonávali len základné kontroly, zatiaľ čo Belgicko, Fínsko, Taliansko a Rumunsko neuviedli o tejto veci žiadne informácie.

42 Niekedy pri overovaní vzniknú pochybnosti a orgány členského štátu musia požiadať vlajkový štát o dodatočné informácie s cieľom overiť platnosť dokumentov predložených dovozcom. V roku 2019 bolo zaznamenaných viac ako 1 000 takýchto

prípádov v 19 členských štátoch. Štyri členské štáty (Maďarsko, Rumunsko, Švédsko a Slovensko) nepožiadali v rokoch 2016 až 2019 o dodatočné informácie od žiadnej tretej krajiny.

43 V [nariadení o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove](#) sa vyžaduje, aby členské štáty odmietli dovoz, ak nedostanú relevantné odpovede na svoje otázky. Rakúsko, Francúzsko a Poľsko vo svojich dvojročných správach uviedli, že zatiaľ čo niektoré tretie krajiny odpovedali na ich žiadosti v plnom rozsahu, iné len potvrdili platnosť osvedčenia a odmietli poskytnúť ďalšie dokumenty.

44 V roku 2019 orgány v desiatich členských štátoch 29 rás zamietli dovoz (menej ako 0,01 % všetkých osvedčení o úlovkoch prijatých v danom roku), a to najmä z dôvodu absencie platného osvedčenia o úlovku alebo nezrovnalostí medzi dokumentmi a produktmi. Vo väčšine prípadov sa výrobky zaslali späť do krajiny vývozu.

45 Naša analýza systémov na kontrolu dovážaných výrobkov v Dánsku, Španielsku, Francúzsku a Švédsku potvrdila, že rozsah a kvalita kontrol sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšili, rovnako ako aj úroveň vyspelosti IT systémov (pozri [tabuľku 1](#)). Ich úroveň hodnotíme ako nízku, strednú a vysokú.

Tabuľka 1 – Dovožné kontroly a overovania v štyroch členských štátoch

Členský štát	Úroveň vyspelosti IT	Rozsah a kvalita kontrol
Dánsko	NÍZKA	STREDNÁ
	• žiadny IT systém na správu osvedčení o úlovkoch alebo vykonávanie kontrol • všetky dokumenty prijaté v papierovej forme, naskenované a zaznamenané v excelovej tabuľke	• systematická základná kontrola všetkých prijatých osvedčení o úlovkoch s výnimkou dvoch tzv. nízkorizikových tretích krajín (kontroluje sa len štvrtina dovozu) • porovnanie súladu a konzistentnosti informácií vo všetkých kontrolovaných dokumentoch • kontrola oprávnenia plavidla pri dovoze druhov a oblastí, na ktorú sa vzťahuje regionálna organizácia pre riadenie rybárstva • časté fyzické kontroly • osvedčenia o úlovkoch s chybami a dovoz z krajín so žltou kartou podliehajú hĺbkovému overeniu (môže zahŕňať kontaktovanie orgánov vlajkového štátu) • kontroly dovozcov • žiadny prístup do colného systému

Členský štát	Úroveň vyspelosti IT	Rozsah a kvalita kontrol
Španielsko	VYSOKÁ	VYSOKÁ
	- špecializovaná webová platforma pre dovozcov na zadávanie údajov a prikladanie naskenovaných dokumentov - automatické kontroly a analýza rizík pomocou viacerých rizikových parametrov - integrácia colných systémov a riadenia/kontroly nezákonného rybolovu	- systematická základná kontrola všetkých prijatých osvedčení o úlovkoch - systematická kontrola úplnosti a konzistentnosti dokumentov - osvedčenia o úlovkoch s chybami sa zasielajú na hĺbkové druhostupňové kontroly špecializovanou jednotkou na vyšetrovanie nezákonného rybolovu - časté žiadosti adresované dovozcom a vlajkovým štátom - možnosť fyzických kontrol - spolupráca s colnými orgánmi
Francúzsko	STREDNÁ	VYSOKÁ
	- používanie colného systému, žiadna osobitná funkcia na osvedčenia o úlovku - automatickou analýzou rizík sa vyberajú osvedčenia o úlovku na hĺbkové overenie na základe dovozného vyhlásenia - naskenované kópie uložené na serveroch, žiadna centrálna databáza, kontroly zdokumentované v systéme	- systematická základná kontrola všetkých prijatých osvedčení o úlovkoch - kontrola úplnosti - v prípade nezrovnalostí/vysokého rizika vykonávajú špecialisti hĺbkové kontroly - príležitostné fyzické kontroly (vrátane analýzy DNA) - časté žiadosti o overenie stavu príznaku
Švédsko	STREDNÁ	NÍZKA
	- špecializovaná webová platforma pre dovozcov na zadávanie údajov a prikladanie naskenovaných dokumentov - žiadna analýza rizík ani automatizovaná kontrola, ale orgán môže zdokumentovať kontroly a overiť osvedčenia v systéme	- žiadna kontrola osvedčení o úlovkoch z jednej tzv. nízkorizikovej tretej krajiny (predstavujúcej viac ako 80 % dovozu) - kontrola vzorky osvedčení o úlovkoch z iných krajín - vykonávajú sa len základné kontroly - žiadny prístup do colnej databázy, žiadne kontroly dovozcov - žiadne fyzické kontroly - žiadne hĺbkové kontroly, žiadne overovanie vo vlajkovom štáte

Zdroj: EDA.

Systém EÚ na osvedčovanie úlovkov je založený na papierových dokumentoch, čo znižuje efektívnosť a zvyšuje riziko podvodov

46 Systém osvedčovania úlovkov v EÚ je stále založený na papierových dokumentoch. Zatiaľ čo niektoré tretie krajiny (Nórsko, USA a Spojené kráľovstvo) potvrdzujú a zasielajú elektronické osvedčenia o úlovku, dovozcovia z iných krajín zasielajú orgánom členských štátov naskenované kópie dokumentov.

47 Neexistuje celoeurópska databáza osvedčení o úlovkoch prijatých členskými štátmi a informácie z jedného členského štátu nie sú dostupné ostatným členským štátom. Nedostatočná digitalizácia a systematická výmena informácií medzi členskými štátmi predstavuje viaceré výzvy z hľadiska účinnosti a efektívnosti kontrolného systému:

- **Dlhší čas spracovania a administratívna záťaž:** Orgány členských štátov musia zhromažďovať, spracovávať a uchovávať všetky osvedčenia o úlovkoch a vyhlásenia o spracovaní v papierovej forme. V roku 2019 to predstavovalo viac ako 300 000 dokumentov. Nemecko, Španielsko, Fínsko, Holandsko a Švédsko²⁴ však vyvinuli vlastné IT systémy, ktoré od dovozcov vyžadujú, aby zadali všetky príslušné údaje a priložili naskenovanú kópiu dokumentov, čím sa znížilo zaťaženie administratívy a skrátil čas spracovania pre dovozcu.
- **Riziko podvodov:** Papierové dokumenty opečiatkované a podpísané tretími krajinami sa falšujú ľahšie ako digitálne podpísané dokumenty. Nedostatočná výmena informácií v rámci EÚ znamená možnosť podvodu duplicitným predložením osvedčení vo viacerých členských štátoch.
- **Nevyužitá príležitosť automatizovať kontrolu a krížové kontroly:** Jednotná databáza by umožnila vyhľadávanie údajov a automatické upozornenia na základe krížovej kontroly všetkých údajov predložených vo všetkých členských štátoch v reálnom čase. Zatiaľ čo niektoré členské štáty si vytvorili vyspelé IT systémy s automatizovanými kontrolami²⁵, iné stále pracujú bez akýchkoľvek IT nástrojov.

²⁴ Client Earth, *Digitising the control of fishery product imports*.

²⁵ Client Earth, *Digitising the control of fishery product imports*.

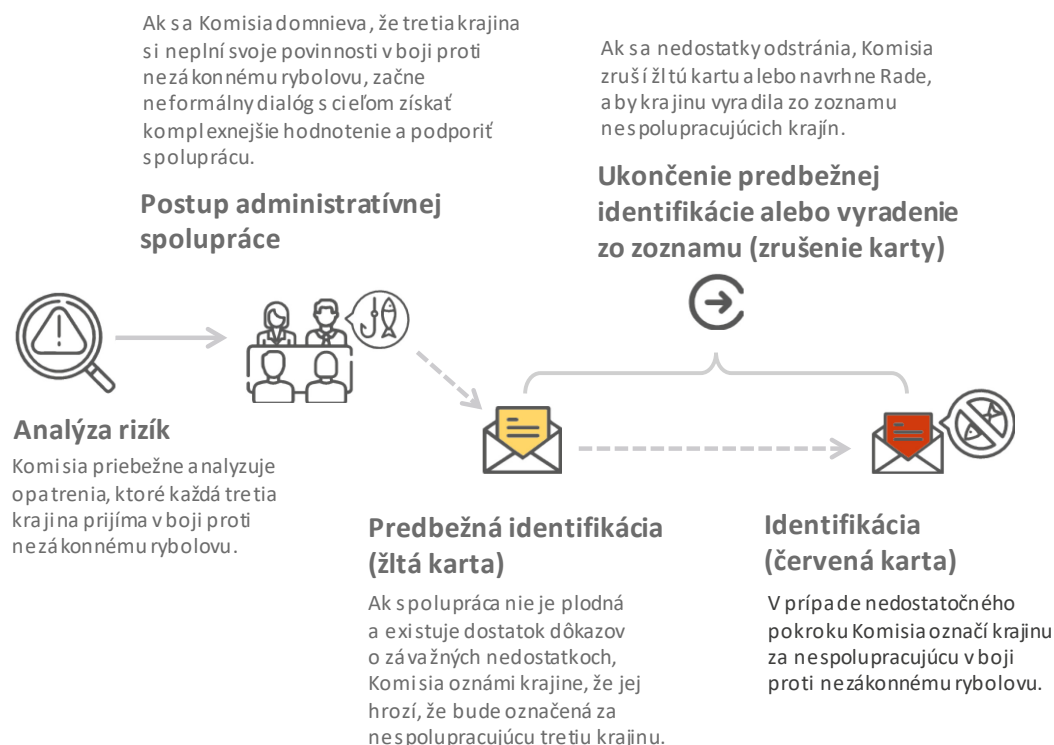
48 S cieľom odstrániť tieto nedostatky členské štáty opakovane žiadali Komisiu, aby vytvorila celoeurópsky informačný systém na sledovanie osvedčení o úlovkoch a uľahčenie ich overovania. Komisia preto vyvinula tzv. nástroj CATCH, ktorý má členským štátom pomôcť odhaľovať podvody a zneužívanie papierového systému a zároveň zjednodušiť a zrýchliť kontroly a overovania.

49 Systém CATCH bol sprístupnený v roku 2019, ale žiadny členský štát ho nepoužíva. Orgány v štyroch členských štátoch, ktorých sa tento audit týkal, vysvetlili, že nevidia potrebu ani pridanú hodnotu používania systému CATCH, pokiaľ ho nebudú používať všetky členské štáty. Cieľom návrhu Komisie, ktorým sa mení nariadenie o kontrole rybárstva, je zaviesť v EÚ povinné používanie systému CATCH.

Systém udeľovania kariet EÚ sa ukázal ako užitočný, ale často sa dotýka krajín, ktoré len minimálne obchodujú s rybami v EÚ, a existujú v ňom medzery

50 Systém osvedčení o úlovkoch sa opiera o predpoklad, že tretie krajiny budú pri osvedčovaní úlovkov z rybárskych plavidiel plaviacich sa pod ich vlajkou používať účinné kontrolné systémy. Ak je kontrolný systém vlajkového štátu v kľúčových aspektoch nedostatočný, potvrdené osvedčenia o úlovku nezaručujú zákonnosť výrobkov vyvázaných do EÚ. Preto je potrebná identifikácia nespolupracujúcich tretích krajín, všeobecne známa ako tzv. červená karta v rámci tzv. kartového systému, aby sa tomu zabránilo. Fungovanie kartového systému je opísané na [ilustrácii 5](#).

Ilustrácia 5 – Kartový systém

Zdroj: EDA.

51 Komisia vypracovala podrobnú metodiku administratívnej spolupráce s tretími krajinami a postup identifikácie nespôľupracujúcich tretích krajín podľa [nariadenia o nezákonnom, nenahlášenom a neregulovanom rybolove](#). Preskúmali sme zavedenú metodiku, aby sme overili, či sa Komisia zamerala na správne riziká a či svoje rozhodnutie založila na transparentných a objektívnych kritériách.

52 Komisia zhromažďuje informácie o opatreniach tretích krajín proti nezákonnému rybolovu zo širokého spektra zdrojov. Patria medzi ne členské štáty, FAO, regionálne organizácie pre riadenie rybárstva a mimovládne organizácie. Ak existujú náznaky, že tretia krajina nedodríava medzinárodné právne predpisy v oblasti rybolovu alebo svoje povinnosti vlajkového, pobrežného, prístavného alebo spracovateľského štátu, Komisia môže rozhodnúť o nadviazaní administratívnej spolupráce s touto krajinou s cieľom vykonať komplexnejšie hodnotenie.

53 Komisia hodnotí súlad krajiny na základe dotazníka zaslaného orgánom krajiny, vo väčšine prípadov analýzy vzorky osvedčení o úlovkoch a vyhlásení o spracovaní z danej krajiny, ktorú vykonala Európska agentúra pre kontrolu rybárstva, a po dohode s vnútroštátnymi orgánmi na základe hodnotenia na mieste.

54 Ak Komisia zistí závažné problémy, môže poskytnúť danej krajine podporu prostredníctvom seminárov na budovanie kapacít alebo usmernení na zlepšenie vnútroštátneho systému. Vo väčšine prípadov krajina prijme potrebné reformy a zlepšenia a nie je potrebné vydať formálne varovanie. Ak existuje dostatok dôkazov o závažných nedostatkoch a neformálny dialóg neprináša výsledky, Komisia oznámi krajine, že jej hrozí označenie za nespolupracujúcu tretiu krajinu (tzv. žltá karta).

55 Komisia oznámi tretej krajine rozhodnutie o predbežnej identifikácii, v ktorom uvedie svoje odôvodnenie (pozri [ilustráciu 6](#)) na základe kritérií stanovených v [nariadení](#). K tomuto rozhodnutiu sa priloží akčný plán. V ňom sa navrhnu opatrenia na nápravu zistených problémov s počiatočnou lehotou šiestich mesiacov (s možnosťou predĺženia). Počas tohto obdobia Komisia naďalej spolupracuje s touto krajinou a poskytuje jej technickú pomoc.

Ilustrácia 6 – Hlavné nedostatky zistené Komisiou v krajinách, ktorým vystavila karty

 Vnútroštátny právny rámec	• Vnútroštátny právny rámec nie je v súlade s medzinárodnými záväzkami • Žiadny národný akčný plán pre oblasť nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu • Chýba komplexný a účinný systém sankcií • Žiadne ustanovenia o kontrole štátnych príslušníkov v právnych predpisoch
 Regionálna a multilaterálna spolupráca	• Nie sú ratifikované žiadne kľúčové medzinárodné nástroje • Nedodržiavajú sa pravidlá regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva • Prítomnosť plavidiel na zoznamoch nezákonného rybolovu
 Riadenie a ochrana rybolovu	• Chýba účinný systém monitorovania, kontroly a dohľadu • Nedostatky v registrácii, licenciách a povoleniach pre plavidlá (lacná vlajka) • Chýba transpozícia, dodržiavanie a vykonávanie opatrení na ochranu a hospodárenie
 Systém osvedčovania úlovkov a výsledovateľnosť	• Neúčinné kontroly a overovanie pri potvrdzovaní osvedčení o úlovkoch a vyhlásení o spracovaní • Nespolahlivé postupy výsledovateľnosti

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie.

56 Hoci predbežná identifikácia nezahrňa žiadne sankcie, varovanie je vo všeobecnosti dostatočným podnetom na začatie príslušných reforiem. Od spustenia systému udeľovania kariet vystavila Komisia žlté karty 27 tretím krajinám. Štrnásť žltých kariet bolo zrušených do jedného až štyroch rokov po významných reformách v príslušných krajinách. Našli sme dôkazy, že žltá karta a následná spolupráca viedli k pozitívnym zmenám (pozri [rámček 1](#)).

Rámček 1 – Pozitívne zmeny v Thajsku po varovaní z EÚ

Thajsko je dôležitým centrom spracovania tuniakov s významnou rybárskou flotilou.

V roku 2011 Komisia v hodnotení poukázala na niekoľko nedostatkov týkajúcich sa potvrdzovania osvedčení o úlovkoch a vyhlásení o spracovaní v Thajsku, ako aj na nedostatočný systém kontroly a právny rámec.

Následná spolupráca s Thajskom neviedla k výraznému pokroku a v roku 2015 mu Komisia udelila tzv. **žltú kartu**.

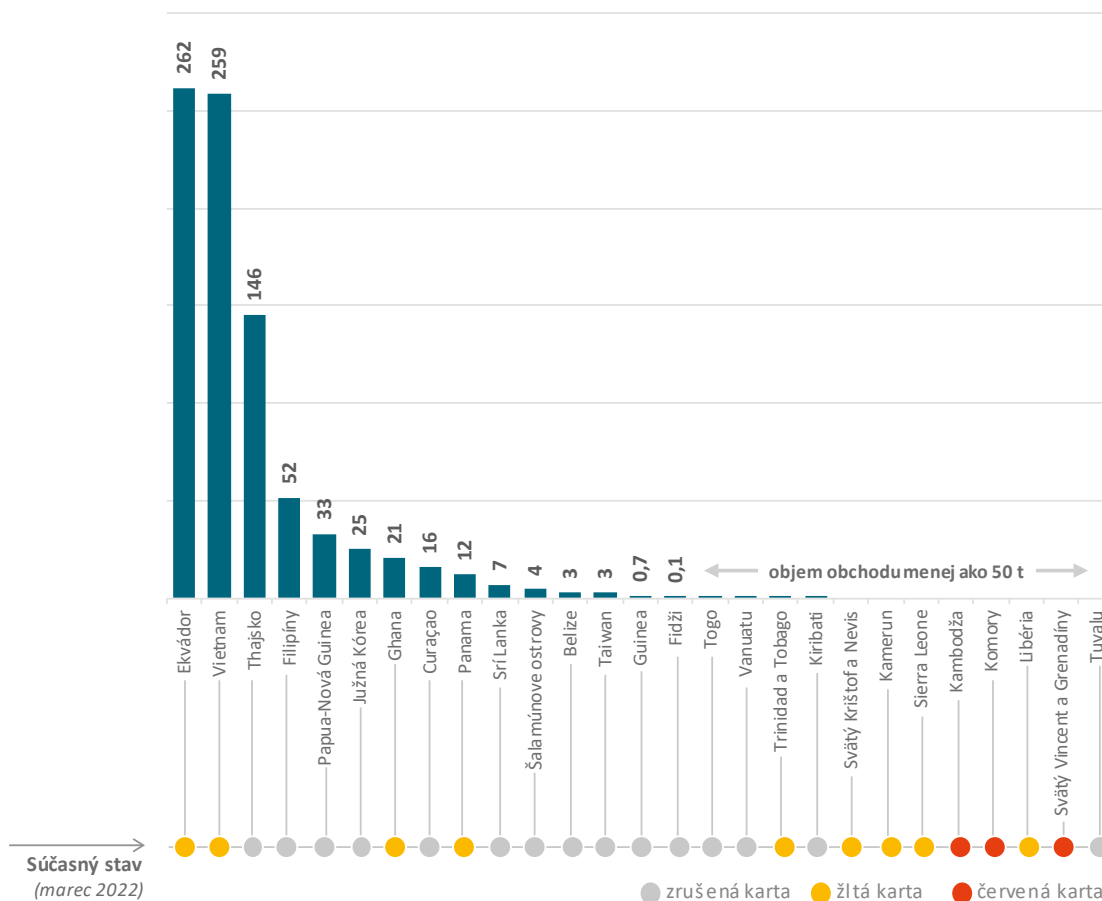
Thajské orgány následne:

- prijali nové zákony a predpisy v oblasti rybolovu v súlade s najlepšimi medzinárodnými postupmi,
- uložili trestné sankcie v najzávažnejších prípadoch nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu;
- zaviedli nový kontrolný systém a zlepšili výsledovateľnosť vykládok a spracovania.

V dôsledku toho **bola žltá karta** v roku 2019 **zrušená**. Komisia a thajské orgány vytvorili pracovnú skupinu na podporu nepretržitého dialógu.

57 Niektoré krajiny, ktorým bola v minulosti vystavená karta, sú dôležitými obchodnými partnermi s významným vývozom do EÚ (napr. Thajsko, Ekvádor a Vietnam). Mnohé iné nimi nie sú. Objem obchodu s produktmi rybolovu medzi EÚ a 14 z 27 krajín je minimálny až žiadny (pozri [ilustráciu 7](#)). Niektoré z nich neinformovali Komisiu o tom, ktorý orgán je ich certifikačným orgánom, a preto nie sú oprávnené obchodovať s produktmi rybolovu. Zdá sa teda, že riziko, že by sa na trh EÚ z týchto krajín dostali rybie produkty pochádzajúce z nezákonných, nenahlásených a neregulovaných činností, je malé.

Ilustrácia 7 – Objem obchodu s krajinami s vystavenou kartou (v tisícoch ton)

Pozn.: Objem obchodu v tonách za rok predchádzajúci rozhodnutiu o vystavení karty. Údaje uvedené na tejto ilustrácii nezahŕňajú nepriamy obchod s produktmi rybolovu z plavidiel krajín s vystavenou kartou, ktoré sa dodávajú do iných tretích krajín a následne vyvážajú do EÚ.

Zdroj: EDA na základe údajov Eurostatu.

58 Komisia odôvodňuje zameranie na krajiny, ktoré obchodujú s EÚ v oblasti rýb len minimálne, tým, že konajú ako tzv. lacné vlajky (pozri [rámcik 2](#)). V celom dodávateľskom reťazci dochádza k viacerým interakciám medzi hospodárskymi subjektmi a príslušnými orgánmi vo vlajkových, pobrežných, prístavných a trhových štátoch. Nesplnenie povinností týmito krajinami preto predstavuje riziko nezákonných, nenahlásených a neregulovaných rybolovných činností a ohrozuje výsledateľnosť, čo by mohlo viesť k dovozu produktov pochádzajúcich z nezákonného rybolovu na trh EÚ.

Rámček 2 – Lacné vlajky a nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

Nadácia pre environmentálnu spravodlivosť vo svojej správe s názvom *Off the Hook* (2020)²⁶ odhaľuje nedostatočnú transparentnosť v celosvetovom rybárskom sektore ako kľúčový faktor, ktorý umožňuje nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov.

Pojem „lacná vlajka“ sa vzťahuje na udelenie vlajky krajiny zahraničným plavidlám s cieľom peňažného zisku. Lacné vlajky nezabezpečujú skutočné prepojenie medzi vlastníctvom a kontrolou plavidla a vlajkovou krajinou. Umožňujú hospodárskym subjektom utajiť svoju totožnosť a vyhnúť sa sankciám pri nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove, často zmenou vlajky (tzv. účelová zmena vlajky).

Ak tieto krajiny zároveň nedokážu monitorovať činnosti rybárskej flotily plaviacej sa pod ich vlajkou, ich nedostatočné kontrolné systémy môžu prilákať hospodárske subjekty zapájajúce sa do nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu.

Celkovo 13 krajín, ktorým Komisia udelila žltú alebo červenú kartu, zaradila nadácia medzi krajiny, ktoré ponúkajú lacnú vlajku.

59 Ak vnútroštátne orgány nevyvinú dostatočné úsilie na nápravu zistených problémov, Komisia môže krajinu označiť za nespolupracujúcu tretiu krajinu (tzv. červená karta). Červená karta znamená, že členské štáty musia odmietnuť všetok dovoz produktov rybolovu z plavidiel tejto krajiny. Po tom, ako Komisia túto krajinu označí, navrhne Rade vykonávacie rozhodnutie, ktorým túto krajinu zaradi na zoznam nespolupracujúcich krajín. To po prijatí rozhodnutia vyvolá ďalšie reštriktívne opatrenia, ktorými sa zakáže plavidlám EÚ loviť vo vodách krajiny uvedenej na zozname a oznámi sa ukončenie existujúcich partnerstiev v oblasti rybolovu.

60 Neexistuje žiadny medzinárodný právny základ, ktorý by bránil zmene vlajky rybárskeho plavidla, alebo ktorý by bránil plavidlám tretích krajín pôsobiť vo výhradnej hospodárskej zóne krajín, na ktoré sa vzťahuje karta. Existuje teda medzera, ktorá obmedzuje hospodársky vplyv červených kariet – plavidlá pod vlajkou nespolupracujúceho vlajkového štátu môžu napriek červenej karte zmeniť vlajku na inú a plavidlá tretích krajín môžu stále pôsobiť vo výhradnej hospodárskej zóne tejto krajiny. V oboch prípadoch sa ich osvedčené úlovky môžu legálne vyvážať do EÚ.

²⁶ *Off the hook – How flags of convenience let illegal fishing go unpunished.*

61 Z 27 konaní, ktoré sa začali od roku 2012, sa šesť skončilo červenou kartou (pozri príklad v [rámcčku 3](#)). Tri z týchto krajín boli odvtedy vyradené zo zoznamu.

Rámček 3 – Opatrenia EÚ prijaté proti Komorom

Komory sa môžu pochváliť rozsiahlou výhradnou hospodárskou zónou v oblasti bohatej na tuniaky. V roku 2006 podpísali EÚ a Komory dohodu o partnerstve v sektore rybolovu, ktorá umožňovala plavidlám EÚ loviť v komorských vodách.

V roku 2015 bola Komorom udelená **žltá karta** a v roku 2017 **červená karta**. Hlavným dôvodom bola neschopnosť plniť povinnosti vlajkového štátu.

- Vnútroštátne orgány nevykonávali kontrolu činností komorskej rybárskej flotily. Nemali žiadne informácie o mieste, úlovkoch, vykládkach ani prekládkach mimo svojich vôd.
- Regionálne organizácie pre riadenie rybárstva v rokoch 2010 až 2015 opakovane zistili problémy s dodržiavaním predpisov a získali dôkazy o nezákonných rybolovných činnostiach týkajúcich sa komorských plavidiel.
- Napriek tomu Komory neuvalili sankcie na príslušné plavidlá a komorský právny rámec neobsahuje výslovné vymedzenie nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu ani v ňom nie sú stanovené opatrenia na presadzovanie práva a sankcie.
- Vnútroštátne orgány delegovali správu registra rybárskych plavidiel na viacerých zástupcov po celom svete, čo viedlo k vzniku tzv. otvoreného registra alebo umožnilo udeľovanie lacnej vlajky.

Kým nebudú Komory zo zoznamu Rady vyradené a nebude im zrušená červená karta, dovoz produktov rybolovu z plavidiel plaviacich sa pod komorskou vlajkou je zakázaný a plavidlá EÚ nemôžu loviť v komorských vodách.

62 Komisia môže navrhnúť Rade, aby krajinu, ktorá dostala červenú kartu, vyradila zo zoznamu, ak sa vyriešia hlavné zistené nedostatky a ak existuje politický záväzok naďalej vyvíjať úsilie v boji proti nezákonnému rybolovu a dodržiavať medzinárodné právo.

63 Po zrušení žltej alebo červenej karty Komisia naďalej spolupracuje s danou krajinou a zisťuje, či nedochádza k porušovaniu pravidiel. Napríklad v Paname a Ghane Komisia po zrušení žltej karty vykonala následnú kontrolu a zistila, že sa znížilo úsilie v boji proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu. Tieto dve krajiny boli preto po druhýkrát predbežne označené za problematické.

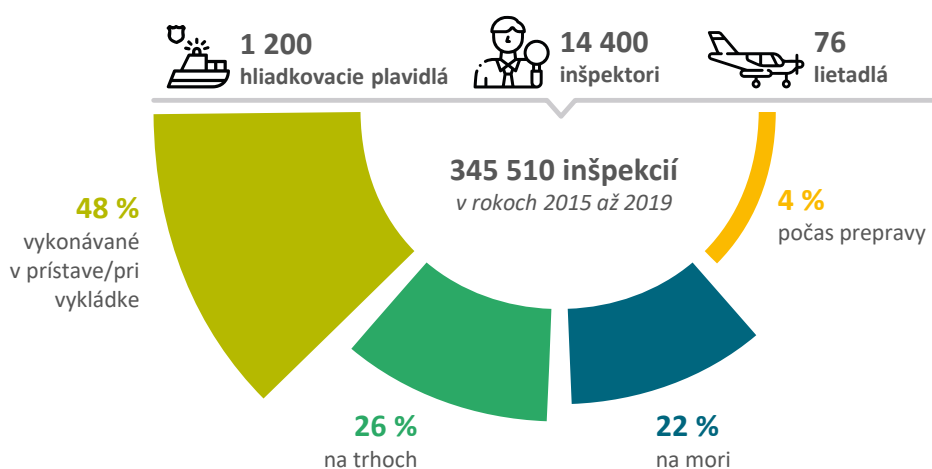
Členské štáty nezákonný rybolov v národných flotilách a v národných vodách aj zistili, ale sankcie nie sú vždy odrádzajúce

Kontroly vnútroštátnych flotíl a vôd v členských štátoch, pri ktorých sa zistil nezákonný rybolov

64 Členské štáty sú zodpovedné za správne uplatňovanie systému EÚ na kontrolu rybolovu s cieľom zabezpečiť súlad so spoločnou rybárskou politikou²⁷. Musia kontrolovať rybolovné činnosti vo svojich vodách a rybolovné činnosti rybárskych plavidiel plaviacich sa pod ich vlajkou bez ohľadu na miesto. Približne 20 % úlovkov plavidiel z EÚ sa uskutočňuje v tretích krajinách alebo na šírom mori²⁸.

65 *Ilustrácia 8* znázorňuje zdroje pridelené na kontrolu rybolovných činností vykonávaných vo vodách EÚ alebo flotilou EÚ.

Ilustrácia 8 – Kontrolné kapacity v EÚ

Zdroj: EDA na základe [správy o uplatňovaní nariadenia Rady \(EÚ\) č. 1224/2009](#).

66 V piatich morských oblastiach (východný Atlantik a Stredozemné more, Čierne more, Baltské more, Severné more, západné vody severovýchodného Atlantiku) sa na niektoré druhy rybolovu vzťahujú osobitné kontrolné a inšpekčné programy (SCIP). Tieto programy zahŕňajú spoločné ciele, priority a postupy pre inšpekčné činnosti všetkých zúčastnených členských štátov. S cieľom podporiť užšiu spoluprácu a výmenu

²⁷ Nariadenie o kontrole.

²⁸ Rybolov mimo EÚ

najlepších postupov medzi členskými štátmi koordinuje Európska agentúra pre kontrolu rybárstva plány spoločného nasadenia, v rámci ktorých sa na inšpekciách zúčastňujú inšpektori z rôznych členských štátov. V roku 2020 členské štáty vykonali 38 450 kontrol, ktoré nahlásili agentúre v rámci plánov spoločného nasadenia, pričom sa zistilo 2 351 porušení predpisov²⁹.

Ilustrácia 1 – Hliadkové plavidlo prenajaté Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva

© Európska agentúra pre kontrolu rybárstva, 2005 – 2021.

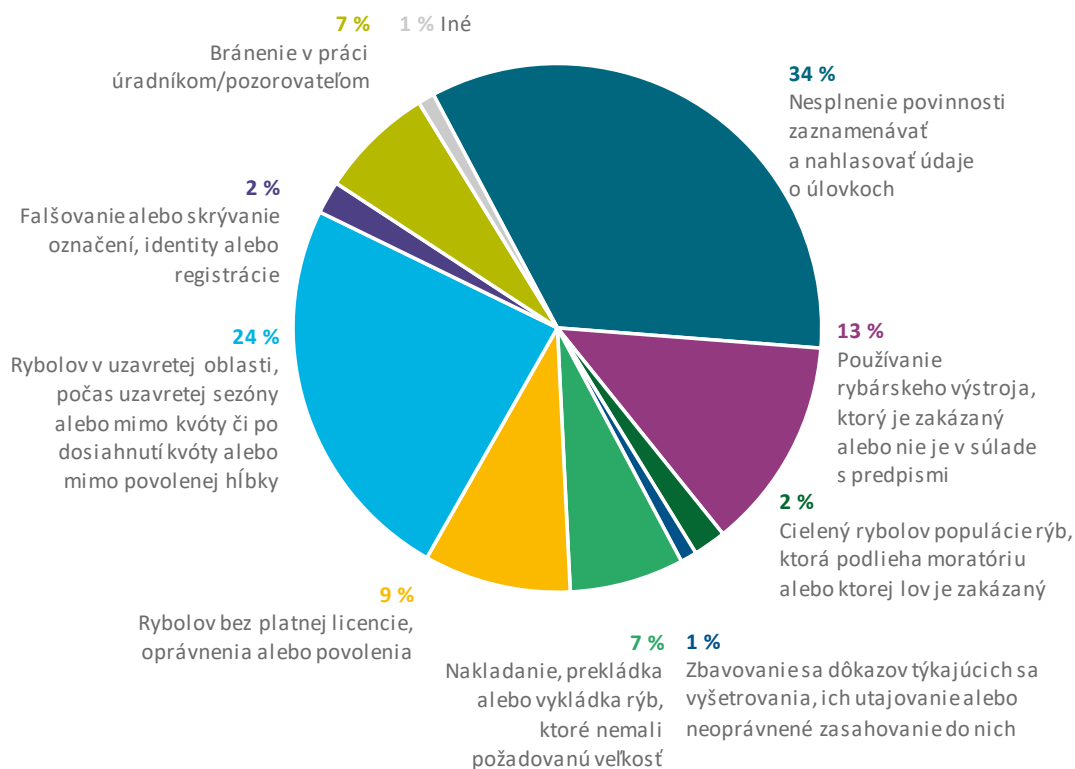
67 Členské štáty podávajú každých päť rokov správu o výsledkoch svojich kontrolných činností. V rokoch 2015 až 2019 vykonali 345 510 inšpekcií, pričom v 13 %³⁰ identifikovali aspoň jedno podozrenie z porušenia predpisov a v 6 % aspoň jedno podozrenie zo závažného porušenia predpisov. Členské štáty nahlásili v tomto období celkovo 69 400 porušení, pričom viac ako 76 % z toho zistili len tri členské štáty a Spojené kráľovstvo: Taliansko (46 %), Spojené kráľovstvo (12 %), Grécko (11 %) a Španielsko (8 %).

²⁹ Výročná správa EFCA za rok 2020.

³⁰ Súhrnná správa z údajov poskytnutých členskými štátmi.

68 *Ilustrácia 9* obsahuje rozčlenenie závažných porušení predpisov podľa rybolovných činností.

Ilustrácia 9 – Podiel závažných porušení predpisov podľa kategórie (2015 – 2019)

Zdroj: EDA na základe údajov Európskeho parlamentu.

69 V európskom rybárstve je naďalej veľkým problémom nesprávne nahlásovanie úlovkov. Jedným z aspektov je nenahlásovanie nechcených úlovkov (pozri [rámcík 4](#)).

Rámček 4 – Nezákonné odhadzovanie úlovkov a nenahlásené úlovky

V odvetví rybolovu je bežnou praxou vyhadzovať nechcené úlovky späť do mora. Tie môžu byť nežiaduce z dôvodu nízkej obchodnej hodnoty alebo môžu podliehať kvótam. Keďže väčšina odhodených rýb neprežije, skutočný počet uhynutých rýb je oveľa vyšší, ako sa uvádza v údajoch o vykládkach a predaji. Ďalšia prax, ktorá sa nazýva „umelé zvyšovanie ceny“ (tzv. high grading), spočíva v odhadzovaní rýb s obchodnou hodnotou, na ktoré má plavidlo stanovené kvóty, s cieľom optimalizovať úlovky väčších exemplárov (tried) toho istého druhu, ktoré sa predávajú za vyššie ceny.

Povinnosť vylodiť úlovky

Rybárske plavidlá musia vyložiť a nahlásiť všetky úlovky určitých druhov (okrem tých, na ktoré sa vzťahujú výnimky) a odpočítať ich od platných kvót. Cieľom je nabádať odvetvie rybolovu na zavádzanie selektívnejších rybolovných postupov a pomáhať vedeckým pracovníkom pri zhromažďovaní presných údajov o skutočnom využívaní populácií rýb.

Nedostatočné presadzovanie

Kontrola a presadzovanie sú náročné, pretože tradičnými kontrolami sa odhadzovanie úlovkov nedá ľahko odhaliť. Niektoré členské štáty³¹ síce skúšajú diaľkové monitorovanie, ale jeho rozsah je nedostatočný. Zo správ³² vyplýva, že nezákonné odhadzovanie je bežné a dodržiavanie povinnosti vylodiť úlovky je nízke.

V roku 2021 Komisia informovala, že „v niekoľkých morských oblastiach dochádza k rozsiahlemu, nezákonnému a nezdokumentovanému odhadzovaniu úlovkov“³³.

Komisia zistila významné nedostatky vnútroštátnych kontrolných systémov a začala ich riešiť

70 Komisia je zodpovedná za dohľad a presadzovanie správneho uplatňovania nariadenia o kontrole rybárstva a pravidiel spoločnej rybárskej politiky všetkými

³¹ Bulharsko, Cyprus, Nemecko, Dánsko, Estónsko, Španielsko, Chorvátsko, Írsko, Taliansko, Lotyšsko, Malta, Holandsko, Portugalsko.

³² Napríklad *Landing obligation: First study of implementation and impact on discards*, správa o nariadení o kontrole.

³³ Správa o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009.

členskými štátmi³⁴. Hodnotí členské štáty prostredníctvom overovania, nezávislých inšpekcií a auditov.

71 V roku 2021 Komisia podala správu o výsledkoch svojho dohľadu nad členskými štátmi v období rokov 2015 až 2019³⁵. Zamerala sa na správne váženie, registráciu a vysledovateľnosť úlovkov, kontrolu povinnosti vylodenia, monitorovanie a kontrolu vonkajšej flotily a overovanie výkonu motorov. Všetky tieto opatrenia sú nevyhnutné na riadne monitorovanie využívania kvót a udržateľného využívania zdrojov.

72 Práca Komisie poukázala na závažné nedostatky v členských štátoch, v ktorých vykonala audit kontroly váženia, registrácie a vysledovateľnosti úlovkov (Dánsko, Írsko, Belgicko a Holandsko). Tieto nedostatky viedli k nadmernému rybolovu a nedostatočnému vykazovaniu úlovkov.

73 Komisia v súčasnosti prijíma nápravné opatrenie. V rokoch 2015 až 2020 Komisia na svojej online platforme na riešenie problémov EU Pilot otvorila 34 neformálnych prípadov s cieľom riešiť zistené nedostatky v spolupráci s členskými štátmi. Spolu s členskými štátmi vypracovala aj šesťnásť akčných plánov³⁶ na riešenie nedostatkov v oblasti registrácie úlovkov, systémov sankcií, procesov riadenia rizík, počítačového overovania údajov/automatizovaných systémov krížovej kontroly a požiadaviek na vysledovateľnosť.

74 V období od roku 2015 do roku 2021 Komisia iniciovala jedenásť konaní o porušení právnych predpisov (žalôb) proti členským štátom, ktoré sa týkali nedostatkov pri účinnom plnení povinnosti vylodiť úlovky ich vonkajšej flotily alebo rybolovu, neuplatňovania účinného systému sankcií v prípade závažných porušení predpisov alebo kontroly systémov registrácie a váženia úlovkov.

³⁴ Správa o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009.

³⁵ Správa o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009.

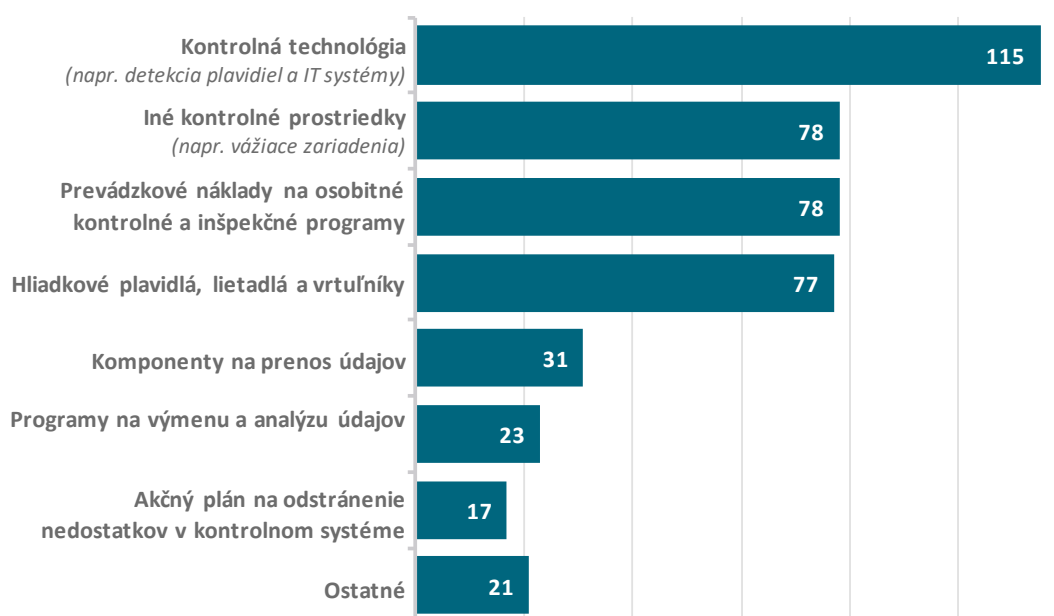
³⁶ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Nemecko, Estónsko, Grécko, Fínsko, Chorvátsko, Taliansko, Litva, Malta, Holandsko, Rumunsko, Švédsko (dvakrát), Slovinsko.

Projekty financované EÚ pomohli posilniť kontrolný systém

75 Európsky námorný a rybársky fond poskytuje podporu na monitorovanie, kontrolu a presadzovanie práva, pričom jeho celkový rozpočet na programové obdobie 2014 – 2020 bol 580 mil. EUR.

76 Z najnovších údajov (ku koncu roka 2020) vyplýva, že členské štáty zvolili na kontrolné opatrenia operácie v hodnote 440 mil. EUR³⁷. Opatrenia oprávnené na financovanie zahŕňali inštaláciu a vývoj kontrolnej technológie, modernizáciu a nákup hliadkových plavidiel a lietadiel, prevádzkové náklady a vývoj inovatívnych kontrolných techník (pozri [ilustráciu 10](#)).

Ilustrácia 10 – Výdavky EÚ na kontrolné opatrenia podľa kategórie (v mil. EUR)

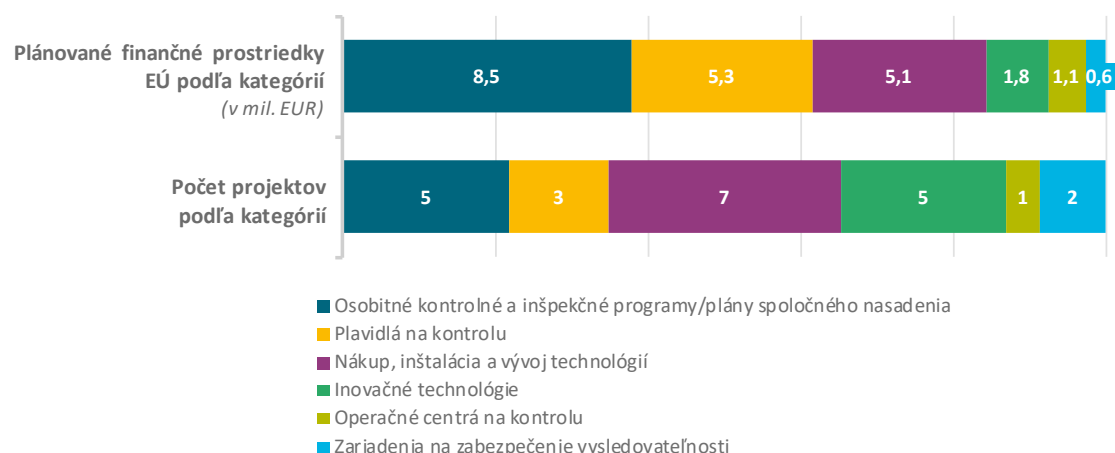

Zdroj: EDA, na základe [správy o využívaní EMFF za rok 2020](#).

77 Vybrali sme vzorku 23 projektov v celkovej hodnote 27 mil. EUR (z toho 22,4 mil. EUR spolufinancovaných EÚ), ktoré boli pridelené na kontrolu a presadzovanie v Dánsku, Španielsku, vo Francúzsku a Švédsku. Vybrané projekty sa týkali vývoja IT, hliadkových plavidiel, inovačných technológií a prevádzkových nákladov (pozri [ilustráciu 11](#)). Z 23 projektov zaradených do vzorky 20 realizovali verejné orgány a tri projekty súkromní príjemcovia.

³⁷ Správa o využívaní EMFF za rok 2020.

Ilustrácia 11 – Vybrané projekty podľa kategórie

Zdroj: EDA.

78 Pri každom z týchto projektov sme posúdili, či ciele spĺňajú potreby, ktoré riadiaci orgán určil v národných operačných programoch pre Európsky námorný a rybársky fond alebo v prioritách na úrovni EÚ pre kontrolu a presadzovanie práva³⁸. Pri každom projekte sme vykonali kontrolu dokumentov, analyzovali sme žiadosti, výberové konania, realizáciu a náklady. V každom prípade sme zistili, že všetky vybrané projekty boli v súlade s vnútroštátnymi prioritami alebo prioritami EÚ a pomohli posilniť kontrolné systémy členských štátov.

79 Päť projektov z našej vzorky v celkovej hodnote 8,5 mil. EUR zahŕňalo niektoré náklady spojené s účasťou kontrolných orgánov na plánoch spoločného nasadenia alebo osobitných kontrolných činnostiach. Z prostriedkov EÚ sa financovali prvky ako údržba plavidiel, mzdy a palivo pre hliadky. Orgány členských štátov, s ktorými sme vedli rozhovory, potvrdili, že na podporu týchto operácií sú nevyhnutné finančné prostriedky EÚ. V celej EÚ sa vďaka plánom spoločného nasadenia podarilo v roku 2020 odhaliť 2 351 porušení, ako sa uvádza v bode 66.

80 Tri projekty v celkovej hodnote 5,31 mil. EUR sa týkali nákupu alebo modernizácie hliadkových plavidiel. Išlo o nové hliadkové plavidlo a výmenu šiestich motorov na štyroch člnoch pre galícijskú pobrežnú stráž a obnovu hliadkovacieho plavidla vo Francúzsku na použitie v Indickom oceáne. Overili sme, že orgány zorganizovali výberové konania s cieľom minimalizovať náklady a že tieto plavidlá sa budú používať predovšetkým na kontrolu rybolovu.

³⁸ Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/464/EÚ.

81 Sedem projektov v celkovej hodnote 5,1 mil. EUR sa týkalo „nákupu, inštalácie a vývoja technológií“. Išlo najmä o investície do IT pre kontrolné orgány, ktoré im pomáhajú lepšie cieľiť a vykonávať kontroly. Medzi vybrané projekty patrilo využívanie modelov umelej inteligencie na kontrolu podľa rizika, vývoj webovej stránky na nahlasovanie nezákonného rybolovu a viacero IT systémov zameraných na analýzu a zdieľanie údajov o rybolove. Štátne inšpekčné organizácie, s ktorými sme viedli rozhovory, potvrdili, že tieto nástroje sú pre ich činnosť užitočné.

82 Vybrali sme päť inovačných projektov v celkovej hodnote 1,83 mil. EUR, ktorých cieľom bolo nájsť nákladovo efektívne spôsoby zlepšenia kontroly. Na [ilustrácii 12](#) sú opísané štyri z týchto projektov.

Ilustrácia 12 – Inovačné projekty na boj proti nezákonnému rybolovu

Používanie dronov na kontrolu rybolovu

Drony môžu byť užitočné pri odhaľovaní rybolovných činností alebo nelegálnych pascí v blízkosti pobrežia, jazier alebo vnútrozemských vôd. Drony schopné letu na dlhé vzdialenosti sa však na kontrolu na mori používajú len zriedka. Hoci majú potenciál nahradiť drahé lietadlá s posádkou, musia byť dostatočne odolné, aby mohli lietať v nepriaznivých poveternostných podmienkach. Jeden z našich vybraných projektov sa týkal testovania špeciálneho dronu na odhaľovanie nezákonného rybolovu vo Francúzsku.

Satelitné monitorovanie na detekciu plavidiel

Satelitné monitorovanie používajú všetky kontrolné orgány na sledovanie činnosti a polohy všetkých plavidiel vybavených systémom monitorovania plavidiel (VMS). V týchto prípadoch sa na prenos údajov na mori používajú družice. V jednom z našich vybraných projektov sa skúmal inovatívny spôsob využitia satelitného dohľadu na rozsiahlych francúzskych južných a antarktických územiach. V rámci projektu sa použili snímky z družice z programu Copernicus a pomocou umelej inteligencie sa podarilo odhaliť nezákonne loviace rybárske plavidlá.

Autonómne povrchové vozidlo

Jedným z vybraných projektov bol návrh a testovanie autonómneho povrchového vozidla poháňaného čistou energiou v Španielsku. Vďaka viacerým senzorom môže toto plavidlo bez posádky vykonávať výskum oceánov a zároveň poskytovať pobrežnej stráži diskretný a autonómny systém dohľadu.

Vzdialené elektronické monitorovanie

Jedným z vybraných projektov bol vývoj a testovanie diaľkového elektronického monitorovania v Dánsku s cieľom lepšie kontrolovať povinnosť vylodiť úlovky. Štrnásť členských štátov v súčasnosti testuje systémy s kombináciou kamier a detektora, ktoré by umožňovali zachytiť a analyzovať snímky úlovkov privezených na palubu plavidiel a zabezpečiť, aby nedochádzalo k nezákonnému odhadzovaniu vedľajších úlovkov.

Zdroj: EDA.

83 Ďalšie vybrané projekty zahŕňali nákup kontajnerov na uskladnenie zabaveného vybavenia, ako je napríklad nelegálny výstroj, výstavbu operačných centier pre rybárskych inšpektorov a investície súkromných subjektov do systémov vysledovateľnosti.

Sankcie ukladané členskými štátmi sa líšia a nie vždy sú odrádzajúce

84 V preambule [nariadenia o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove](#) sa uznáva, že trvalo vysoký počet závažných porušení pravidiel rybárskej politiky vo vodách EÚ alebo hospodárskymi subjektmi EÚ je do veľkej miery spôsobený nedostatočne odrádzajúcimi sankciami členských štátov. Zároveň sa tam dodáva, že široká škála sankcií v členských štátoch podnecuje nelegálne hospodárske subjekty k tomu, aby si vybrali morské vody alebo územie členských štátov, ktoré uplatňujú najmiernejší prístup. Na odstránenie tohto nedostatku sa v nariadení zaviedli ustanovenia na posilnenie a štandardizáciu sankcií v rámci celej EÚ.

85 Pravidlá EÚ týkajúce sa sankcií sa vzťahujú na všetky tzv. závažné porušenia predpisov. Je na každom orgáne členského štátu, aby určil, či by sa konkrétne porušenie malo považovať za závažné, pričom zohľadní kritériá, ako je spôsobená škoda, jej hodnota, rozsah porušenia a predchádzajúce priestupky. Závažné porušenia predpisov sa týkajú nezákonných činností, ako je rybolov bez licencie alebo povolenia, nenahlásenie úlovkov, rybolov v uzavretej oblasti alebo bez pridelennej kvóty a používanie nezákonného výstroja³⁹. Za závažné porušenie sa môže považovať aj nedodržanie povinnosti vylodiť úlovky⁴⁰.

86 Pravidlami EÚ sa vyžaduje, aby členské štáty ukladali účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za všetky závažné porušenia pravidiel. Jednou z kľúčových zásad je, že celková výška sankcií by mala byť taká, aby „účinne pripravila zodpovedné subjekty o hospodárske prínosy, ktoré získali vážnym porušením predpisov“. Mala by sa zohľadniť aj hodnota škôd spôsobených na rybolovných zdrojoch a morskom prostredí.

87 S cieľom podporiť rovnaké podmienky v celej EÚ sa v právnych predpisoch zaviedol systém sankcií za závažné porušenia predpisov. V prípade zistenia závažného porušenia musia orgány udeliť držiteľovi licencie na rybolov a kapitánovi plavidla trestné body. Pri prekročení určitého limitu vymedzeného v nariadení sa licencia pozastaví alebo odoberie.

³⁹ [Nariadenie o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove](#).

⁴⁰ [Nariadenie o kontrole](#).

88 V roku 2019 Komisia vykonala štúdiu o systémoch sankcií všetkých členských štátov za porušenie pravidiel spoločnej rybárskej politiky⁴¹. Vychádzala v nej z údajov poskytnutých orgánmi členských štátov za roky 2015 až 2019. Štúdia priniesla mnohé pozitívne zistenia.

- Prevažná väčšina (92 %) zistených závažných porušení viedla k vyšetrovaniu alebo trestnému stíhaniu.
- Zo všetkých vyšetrovaných alebo stíhaných porušení sa v 92 % prípadov uložili sankcie.
- Čas potrebný na proces presadzovania práva bol zvyčajne krátky – sankcie za závažné porušenia sa uplatňovali v priemere do desiatich mesiacov od zistenia porušenia. V členských štátoch, ktoré prevažne uplatňujú trestné, a nie správne konanie, sme zaznamenali dlhšie časy.

89 Štúdia tiež poukázala na početné nedostatky pri uplatňovaní sankcií členskými štátmi, ktoré oslabujú účinnosť kontrolného systému a rovnaké podmienky. Ide o tieto nedostatky:

- významný rozdiel v percentuálnom podiele prípadov porušovania pravidiel kvalifikovaných ako „závažné“ v dôsledku rozdielnych vnútroštátnych kritérií. Takéto porušenia sa preto postihujú odlišne.
- značné rozdiely v pokutách stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch, pričom maximálne sumy sa pohybujú od 1 624 EUR (Rumunsko) do 600 000 EUR (Španielsko) v prípade administratívnych sankcií a od 10 224 EUR (Bulharsko) do 16 000 000 EUR (Estónsko) v prípade trestných sankcií. V praxi sa priemerná pokuta uložená za podobné porušenie pohybovala približne od 200 EUR (Cyprus, Litva a Estónsko) do viac ako 7 000 EUR (Španielsko). V niektorých členských štátoch, ktorých rybárske flotily pozostávajú z veľkých plavidiel alebo pôsobia mimo vôd EÚ (Grécko, Litva, Lotyšsko), sú maximálne pokuty veľmi nízke vo vzťahu k úrovni činnosti, čo vyvoláva pochybnosti o ich primeranosti a odrádzajúcom účinku.

⁴¹ *Study on the sanctioning systems of Member States for infringements to the rules of the Common Fisheries Policy.*

- o niektoré členské štáty (Cyprus, Litva, Rumunsko) v prípade nezávažných porušení namiesto pokuty často vydávajú varovanie, zatiaľ čo iné (Dánsko, Španielsko) tak robia aj v prípade závažných porušení,
- o značné rozdiely v uplatňovaní sprievodných sankcií (napr. konfiškácia produktov rybolovu/nelegálneho rybárskeho výstroja, pozastavenie platnosti licencie na rybolov), ktoré často uplatňovali len niektoré členské štáty (Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Taliansko, Holandsko),
- o značné rozdiely v uplatňovaní systému trestných bodov, pričom niektoré členské štáty (Grécko, Rumunsko, Chorvátsko, Írsko) nikdy alebo len zriedkavo uplatňujú body za závažné porušenia (v rozpore s [nariadením o kontrole rybárstva](#)).

90 Na základe nášho hodnotenia výsledkov tejto štúdie a našej vlastnej audítorskej práce sme dospeli k záveru, že v EÚ neexistujú rovnaké podmienky. Najzávažnejšie je, že v niektorých členských štátoch nie sú sankcie primerané hospodárskemu prospechu z porušenia a nemajú dostatočný odrádzajúci účinok. Je to nespravodlivé voči hospodárskym subjektom, ktoré dodržiavajú zákony, a vytvára to riziko dlhodobého nedodržiavania predpisov.

91 Komisia vo svojom návrhu na revíziu systému kontroly rybolovu z roku 2018 navrhla niekoľko zmien existujúcich právnych predpisov s cieľom väčšmi zjednotiť sankcie za porušenie spoločnej rybárskej politiky v členských štátoch. Patria medzi ne konkrétnejšie kritériá na určenie závažnosti porušení, automatická kvalifikácia určitých porušení ako závažných a stanovenie štandardizovaných minimálnych a maximálnych sankcií za závažné porušenia.

Závery a odporúčania

92 Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov vyčerpáva populácie rýb, čím predstavuje jednu z najväčších svetových hrozieb pre morské ekosystémy, oslabuje úsilie o udržateľné riadenie rybolovu a niektoré z ekosystémov privádza na pokraj kolapsu. Boj proti nezákonnému rybolovu by mal spotrebiteľom v EÚ poskytnúť záruku, že výrobky, ktoré konzumujú, nepochádzajú z nezákonného, nenahláseného alebo neregulovaného rybolovu. Hoci je zabezpečenie legálnosti výrobku potrebné, samo osebe nie je zárukou, že výrobok pochádza z udržateľných zdrojov.

93 Preskúmali sme výdavky EÚ a opatrenia zamerané na zabránenie tomu, aby sa k občanom EÚ dostávali produkty nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu. Venovali sme sa kontrolným systémom na predchádzanie dovozu nezákonných produktov rybolovu do EÚ a kontrolným systémom členských štátov na kontrolu vnútroštátnych flotíl a vôd.

94 Celkovo sme dospeli k záveru, že zavedené kontrolné systémy na boj proti nezákonnému rybolovu sú účinné iba čiastočne. Hoci zmierňujú riziko, ich účinnosť znižuje nerovnomerné uplatňovanie kontrol a sankcií členskými štátmi.

95 EÚ prijala v roku 2008 nariadenie o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove, ktorým sa zaviedol systém EÚ na osvedčovanie úlovkov. Zistili sme, že tento systém viedol k zlepšeniu výsledovateľnosti a posilneniu kontroly dovozu (body 28 – 29). V porovnaní s podobnými systémami je systém EÚ najkomplexnejší z hľadiska rozsahu, požadovaných informácií a procesov potvrdzovania a kontroly (body 30 – 34).

96 Orgány členských štátov by mali vykonávať kontroly na základe rizika s cieľom zabezpečiť, aby ku všetkým dovážaným produktom bolo ako sprievodný doklad priložené platné osvedčenie o úlovku, a overovať informácie uvedené v každom osvedčení. Zistili sme, že výrazné rozdiely v rozsahu a kvalite kontroly a overovania členskými štátmi oslabujú účinnosť systému a vedú k riziku, že hospodárske subjekty zneužijú jeho najslabší článok (body 35 – 45).

97 Systém osvedčovania úlovkov v EÚ je stále založený na papierových dokumentoch. Neexistuje žiadna celoeurópska databáza, do ktorej by sa zaznamenávali všetky osvedčenia o úlovkoch prijaté členskými štátmi. Tým sa znižuje efektívnosť a účinnosť kontrolného systému a vzniká riziko podvodov.

Digitálne riešenie pre celú EÚ, ktoré vyvinula Komisia, bolo sprístupnené v roku 2019, ale členské štáty ho nepoužívajú. Cieľom návrhu Komisie, ktorým sa mení nariadenie o kontrole rybolovu, je zaviesť v EÚ povinné používanie systému CATCH (body 46 – 49).

98 Ak má kontrolný systém vlajkového štátu v kľúčových aspektoch nedostatky, potvrdené osvedčenia o úlovku nemôžu zaručiť, že produkty vyvážené do EÚ nepochádzajú z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu. Preto je potrebná identifikácia tzv. nespolupracujúcich tretích krajín, všeobecne známa ako tzv. červená karta v rámci tzv. kartového systému, aby sa zabránilo vstupu nelegálnych výrobkov na trh. Zistili sme, že tento systém udeľovania kariet sa ukázal ako užitočný a vo väčšine príslušných tretích krajín spustil reformy. Hoci systém kariet často ovplyvňuje aj krajiny, ktoré v oblasti rybolovu obchodujú s EÚ len minimálne, tieto krajiny často konajú ako tzv. lacné vlajky a následne vytvárajú riziko nezákonného rybolovu (body 50 – 63).

Odporúčanie 1 – Monitorovať, či členské štáty posilňujú svoje kontrolné systémy na predchádzanie dovozu produktov nezákonného rybolovu, a prijať potrebné opatrenia

S cieľom posilniť kontrolu dovážaných výrobkov by Komisia mala v spolupráci s členskými štátmi:

- a) pokračovať v digitalizácii systému osvedčovania úlovkov a vyvinúť automatizované kontroly a upozornenia na riziká na podporu kontrolných činností;
- b) pracovať s členskými štátmi na jednotnom používaní kritérií na identifikáciu rizík a monitorovať, či sa kontroly a overovania vykonávané členskými štátmi zameriavajú na identifikované riziká;
- c) monitorovať, či rozsah a kvalita kontrol uplatňovaných členskými štátmi boli dostatočné na riešenie príslušných rizík, a prijať potrebné opatrenia na nápravu všetkých nedostatkov.

Cieľový dátum vykonania: 2026

99 Členské štáty musia kontrolovať rybolovné činnosti vo svojich vodách a činnosti, ktoré vykonávajú rybárske plavidlá plaviace sa pod ich vlajkou. Z údajov vyplýva, že vnútroštátne kontroly často odhalili prípady nezákonného rybolovu, hoci približne 75 % všetkých nahlásených porušení odhalili tri členské štáty a Spojené kráľovstvo. Najčastejším porušením zo strany flotily EÚ je nesprávne nahlasovanie úlovkov, po ktorom nasleduje rybolov v uzavretých oblastiach alebo bez pridelených kvót a používanie nezákonného výstroja. Existuje dostatok dôkazov o tom, že presadzovanie povinnosti vylodiť úlovky je náročné a že nezákonné odhadzovanie úlovkov do mora stále pretrváva (body 64 – 69).

100 Práca Komisie odhalila významné nedostatky pri kontrole váženia, registrácie a vysledovateľnosti úlovkov v niektorých členských štátoch. Tieto nedostatky viedli k nadmernému rybolovu a nedostatočnému vykazovaniu úlovkov a Komisia podniká kroky na ich odstránenie (body 70 – 74).

101 Európsky námorný a rybársky fond poskytol podporu na monitorovanie, kontrolu a presadzovanie práva s celkovým rozpočtom na programové obdobie 2014 – 2020 vo výške 580 mil. EUR. Vybrali sme vzorku 23 projektov zameraných na kontrolu a presadzovanie v štyroch členských štátoch. Zistili sme, že tieto projekty boli v súlade so stanovenými vnútroštátnymi prioritami alebo prioritami EÚ a pomohli posilniť kontrolný systém (body 75 – 83).

102 V rámci EÚ sa vyžaduje, aby členské štáty ukladali účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za všetky závažné porušenia. Jednou z kľúčových zásad je, že celková výška sankcií musí byť taká, aby „účinne pripravila zodpovedné subjekty o hospodárske prínosy, ktoré získali vážnym porušením predpisov“ (body 84 – 87).

103 Prevažná väčšina zistených závažných porušení viedla k vyšetrovaniu alebo trestnému stíhaniu, ktorého výsledkom boli včas uložené sankcie. Výška sankcií za podobné porušenia sa však v jednotlivých členských štátoch značne líšila. Z porovnania uplatňovania sankcií vo vnútroštátnych systémoch vyplynulo, že v EÚ nie sú rovnaké podmienky. Najzávažnejšie je, že v niektorých členských štátoch nie sú sankcie primerané hospodárskemu prospechu z porušenia predpisov a nemajú odrádzajúci účinok (body 88 – 91).

Odporúčanie 2 – Zabezpečiť, aby členské štáty uplatňovali odrádzajúce sankcie proti nezákonnému rybolovu

Komisia by mala pracovať na jednotnom a účinnom uplatňovaní odrádzajúceho systému sankcií za nezákonný rybolov vo všetkých členských štátoch prostredníctvom:

- a) kontroly, či členské štáty uplatňujú sankcie za závažné porušenia;
- b) kontroly, či výška sankcií uplatňovaných členskými štátmi nie je nižšia ako hospodársky prospech dosiahnutý porušovaním predpisov a či je dostatočne odrádzajúca na to, aby zabránila ich opakovanému porušovaniu;
- c) kontroly harmonizácie uplatňovania systému trestných bodov v členských štátoch;

Cieľový dátum vykonania: 2024

- d) prijať potrebné opatrenia na nápravu všetkých nedostatkov.

Cieľový dátum vykonania: 2026

Túto správu prijala komora I, ktorej predsedá Joëlle Elvinger, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 14. júla 2022.

Za Dvor audítorov

Klaus-Heiner Lehne
predseda

Prílohy

Príloha I – Medzinárodné nástroje na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu

FAO

OSN

Príloha II – Porovnanie systému osvedčovania úlovkov v EÚ s podobnými systémami v USA a Japonsku

Pokrytie	Požiadavky na informácie	Systém potvrdzovania a kontroly
Systém EÚ má najkomplexnejšie pokrytie: všetky produkty rybolovu musia byť výsledovateľné a osvedčené. ○ Systém EÚ sa vzťahuje na všetky spracované a nespracované morské ryby ulovené vo voľnej prírode, ktoré sa dovážajú z tretích krajín na trh EÚ (s určitými výnimkami pre produkty s menším významom v boji proti nezákonnému rybolovu), ako aj z krajín EÚ, ak sa po spracovaní mimo EÚ dovážajú späť. ○ Americký program monitorovania morských plodov (SIMP) sa vzťahuje na 13 druhov morských živočíchov, ktoré boli označené za najzraniteľnejšie z hľadiska nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu a podvodov s morskými živočíchmi. To predstavuje takmer polovicu všetkého dovozu morských plodov do USA⁴².	V systémoch EÚ a USA sa kladú široké požiadavky na informácie, ktoré umožňujú podrobnú výsledovateľnosť. ○ Vo všetkých systémoch sa vyžaduje zber základných informácií o produkte: plavidlo, vlajka, druhy a ulovené množstvá. ○ Iba v systémoch EÚ a USA sa vyžadujú informácie o spracovanej hmotnosti. ○ Systém CCAMLR je jediným systémom, v ktorom sa nevyžadujú informácie o presnej oblasti výlovu (akceptuje údaj „šíre more“ alebo výhradnú hospodársku zónu pobrežného štátu), rybárskom výstroji a spôsobe lovu. ○ V systémoch ICCAT a CCSBT sa nevyžadujú informácie o licenci na rybolov, povolení na rybolov, identifikačnom čísle plavidla ani o prístave vykládky.	Systém EÚ zahŕňa najkomplexnejší systém potvrdzovania a kontroly (osvedčovanie vlajkovým štátom a kontroly vnútroštátnymi orgánmi v mieste určenia v EÚ). ○ V USA sú za zabezpečenie zákonnosti výrobkov zodpovední dovozcovia. Vlajkový štát nemá za úlohu overovať informácie poskytnuté hospodárskymi subjektmi. Orgány kontroly rybolovu vykonávajú náhodné aj cielené kontroly produktov z morských živočíchov, na ktoré sa vzťahuje program⁴⁷. ○ V EÚ musí byť ku každej zásielke priložené osvedčenie potvrdené vlajkovým štátom. Okrem toho musia orgány členských štátov zabezpečiť, aby k dovážaným produktom bolo ako sprievodný doklad priložené platné osvedčenie o úlovku, a vykonávať kontroly a overovania na základe rizika.

⁴² Správa o programe SIMP pre Kongres – Úsilie o prevenciu nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu morských živočíchov.

⁴⁷ Príručka o dodržiavaní predpisov pre potreby programu monitorovania dovozu morských plodov.

Pokrytie	Požiadavky na informácie	Systém potvrdzovania a kontroly
○ Japonsko v súčasnosti monitoruje štyri druhy, na ktoré sa vzťahujú regionálne systémy: tuniaka južného, tuniaka modroplutvého, nototénie rodu Dissostichus a nototénie patagónskej⁴³. Novým právnym predpisom sa zavedie systém dokumentácie úlovkov iných druhov, ktoré sa považujú za zraniteľné pri dovoze morských plodov⁴⁴. Spočiatku sa bude vzťahovať na štyri druhy s možnosťou rozšírenia rozsahu pôsobnosti.	○ Systém EÚ je stále založený prevažne na papierových dokumentoch. V systéme USA sa vyžaduje, aby dovozcovia nahlasovali kľúčové údaje do vnútroštátneho systému a viedli papierové alebo elektronické záznamy. Zatiaľ čo ICCAT a CCAMLR používajú digitálne systémy⁴⁵, systém CCSBT ešte nie je plne digitalizovaný⁴⁶.	○ Každá regionálna organizácia pre riadenie rybárstva má svoje vlastné pravidlá kontroly a potvrdzovania. CCAMLR⁴⁸ aj ICCAT⁴⁹ vyžadujú, aby vlajkové štáty osvedčovali úlovky. Členovia musia zabezpečiť, aby ich orgány preskúmali dokumentáciu každej zásielky. CCSBT⁵⁰ – členovia musia vykonávať kontroly vrátane inšpekcií plavidiel, vykládok a podľa možnosti aj trhov s cieľom overiť informácie v dokumentácii.

⁴³ Porovnávacia štúdia kľúčových prvkov údajov v systémoch kontroly dovozu zameraných na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu na troch najväčších trhoch s morskými plodmi.

⁴⁴ Japonsko bude vyžadovať doklady o úlovku pri dovoze zraniteľných morských druhov.

⁴⁵ Odporúčanie ICCAT o elektronickom programe dokumentácie úlovkov tuniaka modroplutvého (eBCD).

⁴⁶ Uznesenie o zavedení systému CCSBT na dokumentáciu úlovkov.

⁴⁸ Ochranné opatrenie 10-05 (2018), Systém dokumentácie úlovkov rodu Dissostichus.

⁴⁹ Odporúčanie ICCAT 18-13 pre potreby programu ICCAT o dokumentácii úlovkov tuniaka modroplutvého.

⁵⁰ Uznesenie o zavedení systému CCSBT na dokumentáciu úlovkov.

Skratky

CCAMLR: Komisia pre zachovanie živých antarktických morských zdrojov

CCSBT: Komisia na ochranu tuniaka južného

EFCA: Európska agentúra pre kontrolu rybárstva

ENRF: Európsky námorný a rybársky fond

FAO: Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo

ICCAT: Medzinárodná komisia pre zachovanie atlantických tuniakov

NNN: Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný

Slovník pojmov

Európsky námorný a rybársky fond: fond EÚ, ktorý pomáha rybárom pri prechode na udržateľný rybolov a pobrežným komunitám pri diverzifikácii ich hospodárstiev.

Plány spoločného nasadenia: kontrolné a inšpekčné opatrenia pre prioritné rybolovné oblasti využívajúce zdroje združené členskými štátmi.

Povinnosť vylodiť úlovky: požiadavka, aby rybárske plavidlá privážali všetky úlovky určitých druhov na breh, nahlasovali ich a odpočítavali ich od príslušných kvót.

Regionálna organizácia pre riadenie rybárstva: medzivládna organizácia s právomocou zaviesť opatrenia na ochranu a riadenie rybolovu v medzinárodných vodách.

Spoločná rybárska politika: rámec EÚ pre riadenie rýb a rybolovu navrhnutý s cieľom zabezpečiť udržateľnú populáciu rýb a stabilný príjem pre rybársku komunitu.

Systém na osvedčovanie úlovkov: požiadavka, aby všetky výrobky rybolovu dovážané do EÚ mali osvedčenie potvrdené vlajkovým štátom rybárskeho plavidla s cieľom preukázať, že pochádzajú zo zákonných úlovkov.

Systém udeľovania kariet: spôsob, akým EÚ identifikuje krajiny mimo EÚ, ktorých opatrenia na odrádzanie od nezákonného rybolovu sú nedostatočné, a trestá ich formálnym varovaním („žltá karta“) alebo zákazom dovozu („červená karta“).

Vlajkový štát: krajina, v ktorej je námorné plavidlo registrované.

Výhradná hospodárska zóna: oblasti mora tesne za pobrežnými vodami prímorskej krajiny, v ktorých má daná krajina určité práva a povinnosti podľa Dohovoru OSN o morskom práve.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=61941>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=61941>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politík a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká pre výkonnosť či zhodu, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora I – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorej predsedá členka EDA Joëlle Elvinger. Audit viedla členka EDA Eva Lindström, podporu jej poskytli Katharina Bryan, vedúca kabinetu, a Johan Stalhammar, atašé kabinetu, Paul Stafford, hlavný manažér, Frédéric Soblet, vedúci úlohy, Paulo Faria, zástupca vedúceho úlohy, a Katarzyna Radecka-Moroz, Radostina Simeonova and Anna Zalega, audítorky. Marika Meisenzahl poskytla grafickú podporu.

Zľava doprava: Johan Stalhammar, Frédéric Soblet, Eva Lindström, Katharina Bryan a Paul Stafford.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2022

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ilustrácie 3, 4, 5, 6, 8 a 12 – ikony: tieto symboly boli navrhnuté pomocou zdrojov z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Obrázok 1: © Európska agentúra pre kontrolu rybárstva, 2005 – 2021.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Na súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

PDF	ISBN 978-92-847-8668-8	1977-5776	doi:10.2865/762666	QJ-AB-22-018-SK-N
HTML	ISBN 978-92-847-8660-2	1977-5776	doi:10.2865/781926	QJ-AB-22-018-SK-Q

Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov je jednou z najväčších hrozieb pre morské ekosystémy a oslabuje úsilie o udržateľné riadenie rybolovu. Preskúmali sme rámec EÚ, opatrenia a výdavky, ktorých cieľom je zabrániť tomu, aby sa na taniere občanov EÚ dostávali produkty nezákonného rybolovu. Celkovo sme dospeli k záveru, že zavedené kontrolné systémy na boj proti nezákonnému rybolovu sú účinné iba čiastočne. Hoci zmierňujú riziko, ich účinnosť znižuje nerovnomerné uplatňovanie kontrol a sankcií členskými štátmi. Odporúčame Komisii, aby monitorovala, že členské štáty posilňujú svoje kontrolné systémy, aby zabránili dovozu nezákonných produktov rybolovu, a zabezpečila, aby členské štáty uplatňovali proti nezákonnému rybolovu odrádzajúce sankcie.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors